နောင်ရဲကျေးရွာ

ပင်းတယမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၆ - ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

နောင်ရဲကျေးရွာ၊ ပင်းတယမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

အတိုကောက်စကားလုံးများ ၄

စကားချီး ၅

နောင်ရဲကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ပင်းတယမြို့နယ် ၇

အပိုင်း (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၈

(၁) နိဒါန်း - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၈

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၀

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၀

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၃

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၈

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၀
(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၁
(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၈
(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၉
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၃၀
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ
နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ **၃၃**
(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား
ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၆ ဉစ္စာခနေအဆင့် အခြေအနေ
ဇယား ၇ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ
ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၁ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၃-က စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား၂၃-ခစိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၄ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ
ဇယား ၂၅ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း
ဇယား ၂၆ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ
ဇယား ၂၇ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား၂၉သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၃၀ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း
ဇယား၃၁ကျောင်းတက်နှုန်း
ဇယား ၃၂ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား၃၃ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၄ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား၃၅ လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု
ဇယား ၃၆ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၇ သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု
ဇယား ၃၈ အိမ်သာ အမျိုးအစား
ဇယား ၃၉ ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ
ဇယား ၄၀ ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၂ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၄၃ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၄၄ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ဇယား ၄၅ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၆ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၇ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၈ မူခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၉

ကိုးကားစာရင်း ၇၄

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MoALI	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDG	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့်နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ်အချက်အလက်များပါဝင်ပါသည်။

စက်တဘာ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
နောင်ရဲကျေးရွာ
ပင်းတယမြို့နယ်

N
မြေပုံအညွှန်း

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏
ပထမဦးဆုံးသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုနိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။
ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွနုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊စီမံချက်များကိုရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည်ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လ ာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည်ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများအနေ ဖြင့်ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊နိုင်ငံတကာငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှုပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုမြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းစီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၂ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သောငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကိုအခြေခံကာဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့်ရရှိပြီးအမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင်ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကိုလူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့

အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့်စီမံကိန်းများကိုဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်းတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က)တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျေးရွာသည် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း၊ ပင်းတယမြို့နယ်တွင်တည်ရှိပြီး မြို့နှင့်၁၆မိုင်ကွာဝေးကာ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမှာ ကတ္တရာလမ်းဖြစ်သည့် အတွက်ကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျေးရွာသည် တောင်ခြေနှင့်နီးသော်လည်း ဓာတ်သတ္တုနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များမထွက်ရှိပါ။ သစ်တောများရှိသော်လည်း ဆေးဘက်ဝင်အပင်များနည်းပါးပြီး တိရစ္ဆာန်များအတွက် စားကျက်မြေသတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိပါ။ လူဦးရေတိုပွားကာသည်နှင့်အမျှစိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့တွင်းမှုကြောင့် သစ်တောများရှိသော်လည်း ဆေးဘက်ဝင်အပင်များနည်းပါးပြီး တိရစ္ဆာန်များအတွက်စားကျက်မြေသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ လူဦးရေတိုးပွားလာသည်နှင့်အမျှစိုက်ပျိုးမြေချဲ့ထွင်မှုကြောင့်သစ်တောများပြုန်းတီးလာခဲ့ရသည်။

ကျေးရွာသည် ကတ္တရာလမ်းပေါ်တွင်ရှိပြီး အနီးဆုံးဈေးဖြစ်သော မိုင်အင်ဈေးမှ(၆)မိုင်အကွာဝေးပြီး အကြီးစားဈေးဖြစ်သော ပင်းတယမှ(၁၆)မိုင်အကွာတွင်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင်အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာစပါး၊ ပဲ၊ပြောင်း၊ နှမ်း၊ပဲစင်းငုံစသည်တို့ဖြစ်ပြီး ထိုကုန်စည်များကို ဈေးသုံးကား၊ထော်လာဂျီများဖြင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးကြရသည်။ အနီးဆုံးဈေးဖြစ်သော မိုင်အင်ဈေးတွင်လုံလောက်သော အခြေခံအဆောက်အဦး မရှိပါ။ ထို့ကုန်စည်များကို အများအားဖြင့် ပင်းတယသို့ တင်ပို့ရောင်းချကြပြီး ဈေး၏ အခြေခံအဆောက်အဦးမှာလည်း ကောင်းမွန်ပြီး ဝန်ဆောင်မှုမှာလည်း အသင့်အတင့် ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်သည့်ဦးရေနည်းပါးပြီး တောင်ကုန်းတောင်တန်းများရှိကာ မြေဆီသြဇာ အသင့်အတင်းကောင်းမွန်ပါသည်။
ကျေးရွာတွင်ဓာတ်သတ္တုနှင့်သဘာဝသယံဇာတများမထွက်ရှိပါ။
တောင်သူအများစုသည်ကိုယ်ထူကိုယ်ထဆည်မှရေတင်ကာ
လယ်ဧက၁၂၈.၉ဧကစိုက်ပျိုးကြရသည်။မြေအောက်ရေအသုံးပြုမှုနည်းပါးသည်။ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးေ ေးကို အဓိက လုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း လက်လုပ်လက်စား၊ကျပန်းသမားများသောကြောင့် တစ်ရွာလုံး၏ဝင်ငွေမှာသာမာန်အောက်လျော့နည်းပါသည်။ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်

ကျေ၂၀၀ကျော်ရှိပြီး စပါး၊ ပြောင်း၊ပဲ၊နှမ်း၊ပဲစင်းငုံစသည့်သီးနှံများစိုက်ပျိုးကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း လက်လုပ်လက်စား၊ ကျပန်း၊ သမားများ သောကြောင့် တစ်ရွာလုံး၏ဝင်ငွေမှာသာမာန်အောက်လျော့နည်းပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က)လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၈၄)စုနှင့်ကျား(၂၂၀)၊ မ(၁၃၄)ဦးဖြင့်လူဦးရေပေါင်း(၁၉၅)ဦးရှိကာ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှ(၄.၉)ဦးနှုန်းရှိပြီး နိုင်ငံတော်၏ တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှနှုန်း ၅ ဦးထက် လျော့နည်းသည်။ ကျေးရွာတွင် ဓနုလူမျိုးများနေထိုင်ကြပြီး ဗမာ အနည်းငယ်သာနေထိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်သည် ကျေးရွာရှိလူဦးရေအားလုံး၏၆၂%ရှိသဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကာ လူငယ်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ဒေသစီးပွားရေးကောင်းအောင် လေ့ကျင်သင်ကားပေးပြီး ဒေသစီးပွားရေးကောင်းအောင် လေ့ကျင်ပေးခြင်းဖြင့်စွမ်းဆောင်နိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်ရှိ ၅%ခန့်ပို့များသည်။ **(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု**

အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်သော်လည်း မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများသောကြောင့်တစ်ရွာလုံး၏ ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမာန်အောက်လျော့နည်းသည်။ဆင်းရဲချမ်းသာအဆင့်သတ်မှတ်မှုတွင်လည်း အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၅%သည်အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ပြီး ၁၅%ခန့်သည် အလယ်အလတ်အဆင့်ရှိပြီး ၁၀%ခန့်သည် ချမ်းသာသည်ဟုသတ်မှတ်သည်။ ဆင်းရဲသည့် အဆင့်သည်ကျေးရွာတွင်အများဆုံးဖြစ်ပြီး မြေယာအနည်းငယ်ပိုင်သော လယ်သမားများ၊လက်လုပ်လက်စားမြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများပြီး (၇၉%)ထိရှိကာ အလွန်ဆင်းရဲသည် အိမ်ထောင်စုများဖြစ်သည်။ အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်မှာ များ ပြီး သူတစ်ပါးထံမှချေးယူခြင်းမရှိဘဲ (၁၂)လအထိလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စု(၅၃.၆%)ဟုသတ်မှတ်ထားသည်။ အိမ်ထောင်စု၏(၁၇%)သည် အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ပြီး (၁၂လ) အထိဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိသည်။ ကျေးရွာတွင်လက်လုပ်လက်စားသမားမြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများရှိသော်လည်း ၃လမှ၆လအထိဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး တစ်နှစ်တာအတွက်ဝမ်းစားဖူလုံစေရန် ချေးယူကြသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာတွင်မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများရှိသော်လည်း ရာသီအလိုက်လယ်ယာလုပ်ငန်းဆောက်လုပ်ရေး၊ မွေးမြူရေး၊စက်ပစ္စည်းပြုပြင်ရေးများကိုလုပ်ကိုင်ကာ ဝမ်းစာဖူလုံမှုကိုဖြေရှင်းကြရသည်။ ကျေးရွာတွင်ဆင်းရဲနှင့်အလွန်ဆင်းရဲ အိမ်ထောင်စု၏ ၅၀%ဖြစ်သော

အိမ်ထောင်စု(၄၂)စုကိုလေ့လာရာတွင် အိမ်ထောင်စု(၁၅%)မှာ သူတစ်ပါးထံမှမချေးငှားဘဲ နပ်မှန်အောင်စားနိုင်ပြီး အိမ်ထောင်စု ၁၅%မှာ ဖြလမှ၁၂လအထိဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အကြွေးတင်မှုတွင်တစ်နှစ်ပ်လျှင် အိမ်ထောင်စု အလိုက်ပျမ်းမျှဖူလုံမှုရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အကြွေးတင်မှုတွင် တစ်နှစ်လျှပ်ငအိမ်ထောင်စု အလိုက်ပျမ်မျှ၃သိန်းခန့်ရှိကြောင်တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အိုဖိုဂနှစ်အထက်အမျိုးသမီး၃ဦးရှိပြီး စားဝတ်နေရေးအတွက်ပတ်ဝန်းကျင်မှ ဖြေရှင်းပေးရသည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသော မိသားစုတွင်ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး၊စားဝတ်နေရေးအတွက်ခက်ခဲစွာ ဖြေရှင်းနေရပြီးကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်းနေခွင့်မရဘဲ မိသားစုပြဿနာဖြေရှင်းနေခြင်းစသည့်ပြဿနာများရှိနေပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အခြားထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စု များမှာမသန်စွမ်း(၂)ဦးနှင့်မိသားစုစောင့်ရှောက်မှု နည်းသော သက်ကြီးရွယ်အို(၃)ဦးတို့ဖြစ်သည်။ ရွာပြင်ပသို့ထွက်ပြီး စားဝတ်နေရေးအတွက်အလုပ်သွားရောက်လုပ်ကိုင်နေကြသည်။ လူငယ်လူရွယ်များသည်လိင်မှတဆင့် ကူးစက်ရောဂါများအရက်များနှင့်မူယစ်ဆေးအန္တရာယ်ရှိလာတတ်ကြသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီးအစားအစာပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်းတုပ်ကွေး ရောဂါများမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင်ပိုမိုဖြစ်ပွားမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာသား/သူများအနေဖြင့် ကျန်းမာရေး၊စောင့်ရှောက်မှုများကိုကျေးရွာတွင် မရရှိနိုင်သဖြင့် ရွာမှာ (၂)မိုင်အကွာဝေးသော အခြားသောကျေးရွာသို့ကားလမ်းဖြင့်သွားလာနေကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် အခြားအဖြစ်များသောရောဂါများမှာ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောသွေးတိုးရောဂါစသည်တို့ကို အများအားဖြင့် ဖြစ်လေ့ရှိကေကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ ကျေးရွာတွင် လက်နှိမ်ပတုံကင်၊ မော်တော်သုံးတုံကင်များဖြင့်မြေအောက်ရေကို အသုံးပြုလေ့မရှိပါ။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင်ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည်အားနည်းချက်များစွာရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ရွာသားအများစုသည် အဖတ်၊အရွတ်၊ အရေး၊အသား၊အတွက် အခြေခံအရေးအသားတတ်မြောက်ကြသော်လည်း စာမတတ်သူဦးရေမှာကျား(၈)ဦး၊ မ(၂၅)ဦး ပေါင်း(၂၂)ဦးခန့်ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရအရေအတွက် မရှိသေးဘဲ

ဆယ်တန်းအောင်ပြီးသူ ကျား(၂) ၊မ(၂) ပေါင်း(၄)ဦးသာရှိသေးကြောင်းတွေ့ရသည်။ မူလတန်းပညာရေးကို ကျေးရွာတွင် သင်ကြားပြီး အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းပညာရေးကို အခြားကျောင်းများသို့သွားရောက်သင်ကြားကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း များသို့သွားရောက်သင်ကြားကြရသည်။

ထို့ကြောင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာများနိမ့်ကျဆဲဖြစ်ပြီး

လူငယ်များအတွက်အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာမှာနိမ့်ကျဆဲဖြစ်ပြီး လူငယ်များအတွက်အလုပ်ကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးဆဲဖြစ်သည်။

မူလတန်းကျောင်းသားဦးရေကျား(၃၉)ဦး၊

မ(၃၀)ဦးပေါင်း(၆၉)ဦးတက်ရောက်နေပြီးကျောင်းနေအရွယ်၏ စုစုပေါင်းရာခိုင်နှုန်းမှာ(၅၀%) ဖြစ်သည်။ အသက်၁၀နှစ်မှာ ၁၄နှစ်အရွယ် အလယ်တန်းသို့ တက်ရောက်နေသော ကျောင်းသား/သူဦးရေကျား(၁၉)၊မ(၂၅)ပေါင်း(၄၄) ဦးတက်ရောက်လျက်ရှိသည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်၏ စုစုပေါင်း ရာခိုင်နှုန်းမှာ(၃၇%)ရှိသည်။ အထက်တန်းသို့တက်ရောက်နေသော အသက်(၁၅-၁၆)နှစ်အရွယ်မှာ ကျား(၄)၊မ(၂)ဦးသာရှိပြီး ရာခိုင်နှုန်းမှာ(၅%)သာရှိသည်။ တက္ကသိုလ်တက်ရောက်နေသူမှာ မ(၁)ဦးသာရှိပြီး ပညာရေးအားနည်းသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင်ကျား-မရေးရာဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များလွတ်လပ်မှုရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျားနှင့်မအကြားပြင်ထန်သော အကြမ်းဖက်မှုနှင့်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမရှိပါ။ ပညာရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများတွင်လည်းမူလတန်းအဆင့်၌ မိန်းကလေးအရေအတွက်မှာ ယောကျ်ားလေးအရေအတွက်ထက်နည်းသော်လည်း အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းတွင်ကျား-မအရေအတွက်မှာ တူတူပင်ဖြစ်၍ ကျား-မတန်းတူပညာသင်ခွင့်ရရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့အစည်းများ၊သာသနာတိုးတက်ရေးအတွက်ဘာသာရေး၊ပညာရေးတိုးတက်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာတွင် စီးပွားရေးနှင့်ဆိုင်သောအဖွဲ့အစည်း(၂) ဖွဲ့၊ ဘာသာရေးနှင့် ဆိုင်သော အဖွဲ့အစည်း (၁)ဖွဲ့တို့ရှိသည်။ မြန်မာအသေးစားငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ကို အစိုးရဘဏ်မှ ဖွဲ့စည်းထားပေးပြီး လုပ်ငန်းကိုလည်းပတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများသည် အချင်းအချင်းချိတ်ဆက်မှုအားနည်းပြီး

အဖွဲ့အစည်းစွမ်းဆောင်ရည်မြင့်တင်ရေးသင်တန်းများရရှိပါက တိုးတက်ကောင်းမွန်လာပါသည်။

ကျေးရွာတွင်ရေရင်းမြစ်ရရှိမှုအားနည်းပြီး ရာသီအလိုက်သာ အသုံးပြုကြရသည်။

ရေလွှဲဆည်များရှိသော်လည်း လုံလောက်မှု မရှိသောကြောင့် မိုးရာသီတွင် တစ်သီးစားတစ်သီးစိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ အဓိကစိုက်ပျိုးသီးနှံမှာ ဆန်စပါးဖြစ်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သော နည်းပညာဗဟုသုတစနစ်တကျအသုံးမပြုတတ်သောကြောင့် သီးနှံထွက်နှုန်းများလျော့နည်းသည်။စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သော နည်းပညာဗဟုသုတရရှိစေရန် ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ခိုင်းနွား မွေးမြူသည့် အိမ်ထောင်စုသည် (၃၂)စုရှိပြီး ကောင်ရေ(၆၄)ကောင်ရှိသည်။ သီးနှံပေါ်ချိန်တွင်လည်းဖြင့် သယ်ယူခြင်း နှင့်ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးချိန်တို့တွင် လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများအသုံးပြုနိုင်ပါက ထိုခိုင်းနွားဖြင့်ဆောင်ရွက်ပြုလုပ်ကြရသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာတွင်စပါးနှင့်ပြောင်း ၊ပဲစင်းငုံကိုအဓိကထားစိုက်ပျိုးကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှနည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများရရှိကြပြီး စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းကုမ္ပဏီများမှာလည်း တောင်သူများအတွက်ဝန်ဆောင်မှုပေးလျက်ရှိသည်။ တောင်သူအများစုသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှုပြဿနာကိုရင်ဆိုင်ရတတ်ပြီး လုပ်အားခပိုပေးမှအလုပ်သမားများကိုငှားရမ်းကြရသဖြင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားရသည်။ တချို့တောင်သူများမှာအလုပ်သမားရှားပါးမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားမှုကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်စပါးစိုက်ရာတွင် ကြဲပက်စနစ်ကိုသုံးကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှုမညီမျှမှုနှင့်ရင်ဆိုင်ရတတ်သည်။

ကျေးရွာတွင် ငါးမွေးမြူသည့် အိမ်ထောင်စုမှာ မရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ငါးမွေးမြူသည့် ဦးရေမှာရှားပါးသော်လည်း အခြားသေားကျွဲ၊နွား၊ဝက်၊ကြက်စသည့်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူသည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ပိုမိုများပြားလာခဲ့သည်။ မွေးမြူသည့်တိရိစ္ဆာန်များမှာလည်း ဒေသမျိုးသာဖြစ်သောကြောင့်ဈေးကွက်တွင်ဝယ်လိုအားနည်းသည်။ ရာသီကြောင့်ဖြစ်တတ်သော ရောဂါများအထူးသဖြင့် ကြက်လည်းလိမ်ရောဂါသည် အဖြစ်များပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံးပျက်စီးမှုများရှိတတ်သည်။စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ပတ်သက်သော နည်းပညာဗဟုသုတရှိရန်လိုအပ်သည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာများပြင်ဆင်ရေးနှင့် လက်သမား၊ပန်းရံ၊ အလုပ်လုပ်ကိုင်သူများ အပ်ချုပ်လုပ်ငန်း၊ လုပ်ကိုင်သူများရှိသော်လည်း ပစ္စည်းကိရိယာနှင့်လိုအပ်သော စက်ပစ္စည်းကို အသုံးမပြုနိုင်သောကြောင့် ချေးငွေများထုတ်ချေးပေးနိုင်မှသာ စားဝတ်နေရေးအတွက်သာမက ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး၊ အတွက်အဆင်ပြေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသူများကိုလိုအပ်သော ချေးငွေထုတ်ချေးပေးခြင်းဖြင့် အဟန့်အတားကိုကျော်လွှား၍ ကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ရောက်လာနိုင်ပေးသည်။

ကျေးရွာတွင်အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းမရှိပါ။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ ဝပ်ရှော့၊လက်သမား၊ပန်းရံ၊ ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ် လက်လုပ်လက်စားသမားများနှင့်အစိုးရဝန်ထမ်းအနည်းငယ်သာရှိသည်။ အခြားလုပ်ငန်းများမှာရာသီဥတုနှင့်အမျိုးအစားအလိုက်တွက်ခြေကိုက်မှုအနည်းအပါးမှ အသင်းအတင့်အနအထားတွင်ရှိသည်။ လက်လုပ်လက်စားသမားများမှာ စိုက်ပျိုးရာသီနှင့်ရိတ်သိမ်းချိန်များတွင်သာ အလုပ်အကိုင်များပြီး ကျန်အချိန်များတွင် အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေတွက်ခြေကိုက်ညီမျှမှုနည်းပါးသည်။

(ဃ)သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ လက်လုပ်လက်စားသမားများသဖြင့် ဝမ်းစားမဖူလုံမှုများမြင့်မားသည်။ မြေယာတိုချဲ့ထွင်မှုကြောင့်သစ်တောများပြုန်းတီးလားပြီး မိုးရွာသွန်းမှုမရှိဘဲ ရေရှားပါးသည့်ပြသနာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ နွေရာသီတွင်ရေလုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် လူကုန်ကူးခြင်း၊မီးဘေးစသည့် အန္တာရာယ်များမရှိပါ။ တောင်ပေါ်ဒေသတစ်ခုဖြစ်သော ဆားငန်းရေဝင်ရောက်မှုမရှိပေ။ ကျေးရွာတါင် စပါး၊ပဲ၊ပြောင်း၊ပဲစင်းငုံ၊နှမ်းစသည့် သီးနှံများစံနှုန်းအတိုင်းမထည့်နိုင်သောကြောင့်သီးနှံထွက်မှုမှာကျဆင်းလာခဲ့ရသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများဖြစ်သော၊ ပလပ်စတစ်၊စက္ကူအိတ်၊ပုလင်းခွံ၊ဗူးခွံများကိုစနစ်တကျမစွန့်ပစ်သဖြင့် သဘာတ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင်တောင်သူများသည်မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အစိုးရထံမှ ထုတ်ချေးထားသော ချေးငွေကို တစ်နှစ်အတိုးနှုန်းဖြင့် အများဆုံးဆယ်ဧကအတွက် ချေးယူနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းမှလာရောက်ဖွဲ့စည်းထားသော အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းအတွက်အဖွဲ့ဝင်၅ဦးဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ တစ်ချို့သော အိမ်ထောင်စုများမှာ ရွာထဲမှ ငွေးတိုးချေးစားသူများထံမှ တစ်နှစ်အတိုနှုန်း၄ဝ%မှ၆ဝ%ဖြင့်လည်းကောင်း ချေးယူနိုင်ကြသည်။ အိမ်ထောင်စု၏ ၈၃%သည် ၅သိန်းအောက် ချေးယူထားပြီး ၂၇%သည် ၅သိန်းအထက်ချေးယူထားသူများဖြစ်ကြသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် ကျောင်းဆရာ/မဦးရေ (၅)ဦးရှိပြီးတပည့် ဆရာအချိုးမှာ၁:၂၄ ဖြစ်သည်။ မသန်စွမ်းသူများအတွက်ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်များဆောင်ရွက်ပေးထားခြင်းမရှိပါ။မူလတန်းအရွယ်တွင်ကျောင်းထွက်သွားရသော ကလေးအများစုသည် ဆင်းရဲသော မိသားစုများမှာကလေးငယ်များဖြစ်ပြီး ထိုဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက်ထောက်ပံ့ကြေးများပံ့ပိုးမှုမရှိသောကြောင့်သာကျောင်းထွက်ခဲ့ရသည်။

ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများသာရှိပြီး မိန်းကလေးများလည်းကစားနိုင်ရန် ကြက်တောင်၊ သရေကွင်း စသည်တို့ကိုလည်းလိုအပ်ချက်များရှိသည်။

ကျေးရွာတွင်အများအားဖြင့် အဖြစ်များသောရောဂါများမှာ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါကို မူလတန်းအရွယ်ကလေးများတွင်ပိုမိုအဖြစ်များကြောင်တွေ့ရသည်။ သွေးတိုးရောဂါကိုအသက်(၄၀)နှင့်အထက်တွင်ပိုမိုအဖြစ်များကြောင်းတွေ့ရသည်။ အခြားသောကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများမှာ ဖြစ်များလေ့မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အခြားသော ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများမှာဖြစ်များလေ့မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျန်းမာရေးဌာန ဆေးပေးခန်းနှင့်အလှမ်းဝေးသဖြင့် ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော အသိ ပညာပေးဟောပြောပွဲများလာရောက်ပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်။

ကျေးရွာတါင် တစ်လလျှင်တစ်ကြိမ်ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံသည်။ ရွာတွင်ဆေးပေးခန်းမရှိသဖြင့် ပြင်ပရွာမှကျန်းမာရေးဆရာမက လာရောက်ထိုးပေးပါသည်။ ၁နှစ်အောက် ကလေးငယ်နှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များကိုမေးခိုင်ရောဂါကာကွယ်ဆေးနှင့်ဝက်သက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးများကိုပုံ မှန်တစ်လလျှင်တစ်ကြိမ်ထိုးပေးပါသည်။ကျေးရွာတွင်းရှိကလေးများအား အဟာရချို့တဲ့မှုမှတ်တမ်းကောက်ယူခြင်း များ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး ကျန်လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အဝီစိတွင်းများကို အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စုမရှိသေးချေ။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး မိုးရေလှောင်ကန်၊ ချောင်းရေနှင့်စိမ့်စမ်းရေးကိုသာ အဓိကအသုံးပြုကြရသည်။ချောင်းရေ၊ရေလှောင်ကန် ကို မိုးတွင်ကာလတွင် အသုံးမပြုနိုင်ပါ။ ဆောင်ရာသီနှင့် နွေရာသီတွင်ရွာမှ(၃)မိုင်ကွာသော စိမ့်စမ်းရေကိုသာပိုက်နှင့်သွယ်တန်းလျက်အသုံးပြုကြရသည်။ ကျေးရွာတွင် သောက်သုံးရေကိုမိုးတွင်နှင့်ဆောင်တွင်းကာလအထိသာလုံလောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ပြီး နွေရာသီတွင်ခက်ခဲမှုရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးများသာမက ရွာတွင်းမှလူကြီးအများစုသည် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါနှင့် နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့နေရသည်မှာ အိမ်သာ အဆင်မပြေသောကြောင့် ဟူ၍ သာယူဆရသည်။ ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စုမှာ(၆၀)ဦးသာရှိပြီး ကျင်းအိမ်သာ(၁၅)ဦးနှင့် အခြားတောထိုင်(၉)ဦးရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်သော ဟောပြောပွဲများနှင့်တစ်အိမ်ထောင်လျှင် အိမ်သာ(၁) လုံးရှိသင့်ကြောင်းအသိပညာပွဲများဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အနားယူအပန်းဖြေနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ လူငယ်များသည် ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပြီး ဘာသာရေးပွဲများတွင်လည်းရိုးရာဝတ်စားဆင်းယင်မှု၊ရိုးရာအကများဖြင့်တင်ဆက်ကြပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းသီးသန့်မရှိသေးပါ။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာ၏ ရွာလယ်လမ်းသည် မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး မိုးရာသီတွင်အခက်အခဲရှိသည်။ ပွင့်လင်းရာသီရောက်မှသာ အသုံးပြုရန် အဆင်ပြေပါသည်။ ချဉ်းကပ်လမ်းမှာကတ္တရာလမ်းဖြစ်ပြီး (၁၂)ရာသီစလုံးအသုံးပြုနိုင်ပြီး ပေ(၁၀၀)ကျော်လမ်းခင်းထားပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ရေပြွန်တံတား၄ခုရှိပြီး ၁၂ရာသီလုံ အသုံးပြုနိုင်သည်။ ရွာအနောက်တောင်ဘက်တွင် ရေချောင်း(၂)ချောင်းရှိပြီး ရေကျော်တံတား(၂)ခုပျဉ်တံတားနှစ်ခုရှိသည်။ ယခုအခါယာဉ်အသွားအလာများသောကြောင့် အနည်းငယ်ပျက်စီးနေပြီးဖြစ်သည်။

ကျေးရွာသည် တောင်ပေါ်ေ၊သဖြစ်ပြီး မြစ်၊ ပင်လယ်ရေကြောင်း များမရှိသောကြောင့်ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမရှိပါ။ ကုန်လမ်းကိုသာ အဓိကသယ်ယူပို့ဆောင်ကြသည်။

ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် မော်တော်ဆိုင်ကယ်(၆၃)စီး၊ ထော်လာဂျီ(၁)စီးရှိပြီး သီးနှံများနှင့်ကုန်စွည်းများသယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင်လည်းကောင်း အသုံးပြုကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် နွားလှည်းပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စု(၅၄)စုရှိပြီးလယ်ယာသုံး ကိရိယာများနှင့်သီးနှံပေါ်ချိန်နှင့်အခြားဝန်ဆောင်မှုများတွင်အသုံးပြုကြပါသည်။ကျေးရွာတွင် လူမှုရေးနှင့် ပတ်သက်လာပါက မြို့သို့ အချိန်မီပို့ဆောင်နိုင်ရန် ယာဉ်များလုံလောက်မှုရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် မဟာဓာတ်အားလိုင်း ကို၂၀၁၃- ၂၀၁၄ခုနှစ်ကပင်ဓာတ်တိုင် များစိုက်၍ ရှေ့ပြေးလိုင်းမှ ဆွဲထားခဲ့သော်လည်း ကျေးရွာတွင် မီးမလင်းသေးပါ။ ဆိုလာစနစ်ကို တစ်ရွာလုံး အသုံးပြုနိုင်သော်လည်းအပြည့်အဝမလုံလောက်ပဲ အခက်အခဲများစွာရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင်မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကိုဈေးကွက်နှင့်အခြားဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင်လက်လှမ်းမီအသုံး ပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင်အင်တာနက်အသုံးပြုမှုအသင့်အတင့်မျှသာကောင်းမွန်မှုမရှိပါ။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။သို့သော် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်း မရှိပါ။ ရွာသားများသည် ပင်းတယရှိရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်ပြီးကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွါးခြင်းနည်းပါးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာတွင် ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာများပြင်ဆင်းရေးနှင့်လက်သမား၊ ပန်းရံ၊လုပ်ကိုင်သူများ၊အပ်ချုပ်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများရှိသော်လည်း ပစ္စည်းကိရိယာနှင့်လိုအပ်သောစက်ပစ္စည်းကို အသုံးမပြုနိုင်သောကြောင့် အရင်းအနှီးများထုတ်ချေးပေးခြင်းဖြင့် ရွာ၏ဝင်ငွေကောင်းလာနိုင်ပါသည်။ ၎င်းအလုပ်ပေါ်တွင်မှီခို၍စားသောက်နေရသောမိသားစုဝင်ငွေများမှာ ပုံမှန်အလုပ်လုပ်နိုင်မှသာ စားဝတ်နေရေးအတွက်သာမက၊ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး အတွက် အဆင်ပြေနိုင်မည့်ဖြစ်သည်။ ထို့သူများကိုလိုအပ်သောချေးငွေထုတ်ချေးပေးခြင်းဖြင့် အဟန့်အတားကို ကျော်လွှားနိုင်၍ ကောင်းမွန်သောအနေအထားသို့ရောက်ရှိလာနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်မှုလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သောအိမ်ထောင်စုများမရှိပါ။ မြို့ပေါ်တွင် သင်တန်းများတက်၍ အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန် အဆင်ပြေနိုင်သော်လည်း ကျေးရွာများတွင် အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန်သင်တန်းများရှိနေသော်လည်း တချို့က အခကြေးငွေဖြင့်သာလက်ခံသောကြောင့်မတက်ရောက်နိုင်ပါ။

ကျေးရွာတွင်လက်လုပ်လက်စား၊ကျပန်း၊ ပန်းရံစသည့်နေ့စားလိုက်စားသမားများသည် စိုက်ပျိုးချိန်နှင့်ရိတ်သိမ်းချိန်များတွင်သာ အလုပ်အကိုင်များပြီး ကျန်အချိန်များတွင် အလုပ်ကိုင်နှင့်ဝင်ငွေတွက်ခြေကိုက်မှုနည်းပါသည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုရန် သင်တန်းစရိတ်အကုန်အကျခံ၍ လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်းမတတ်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအလုပ်သမားများအတွက် လိုအပ်သော အရင်းအနှီးများထုတ်ပေးခြင်း၊သင်တန်းများဖွင့်လှစ်၍ဘဝတွင်အဆင်ပြေချောမွေ့နိုင်ပါသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိ လယ်မြေများမှာ မြေဆီလွှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်မှအပ အခြားသယံဇာတများမထွက်ရှိပါ။

လယ်မြေများကိုထပ်မံတိုးချဲ့ရန်မှမဖြစ်နိုင်သဖြင့်လယ်သမားများအဖို့ အထွက်နှုန်းတိုးအောင်အားစိုက်ရပေမည်။

ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်သော လယ်မြေဧကများသော်လည်း ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်သော်လည်း ရေလွှဲဆည်များလုံလောက်မှုမရှိသောကြောင့်ရေသွင်းစိုက်နိုင်မည့် စိုက်ဧကတိုးတက်လာစေရန်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ထို့အပြင်ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကိုခံနိုင်ရည်ရှိသော ဖျတ်ပိုဝန်ဆောင်မှုကိုရရှိနိုင်သော်လည်း ဖျတ်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သော အစီအစဉ်မရှိသေးပါ။ တောင်သူများအနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးကျင့်သုံးနိုင်ရေးအထောက်အပံ့များရရှိရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာတွင် ငွေတိုး၊ ချေးသူများရှိသော်လည်း အတိုးနှုန်း မှာမြင့်တတ်သည်။ အစိုးရဘဏ်မျှအတိုးနှုန်းသက်သာစွာ ဖြင့်ချေးငွေများထုတ်ချေးပေးပါက တောင်သူများအခက်အခဲအချို့ကို ဖြေရှင်းရာရောက်ပေသည်။ ကျေးရွာတွင်အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းမရှိသဖြင့် အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေး အတွက် အကန့်အသက်ရှိနေပါသည်။ ဒေသတွင်လည်း အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်းတက်သိပညာ၊အထိအတွေ့အားနည်းနေပါသည်။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့်တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့်ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

က.၁) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် ထုတ်ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမြင့်တင်ခြင်း၊ အလုပ်ကိုင်များဖန်တီးခြင်း၊သက်မွေးပညာသင်တန်းများရရှိခြင်းမှတဆင့် ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်းနှင့်စီးပွားရေး အနေအထားကို တိုးတက်ရရှိစေမည်။

က.၂) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် စာတတ်မြောက်မှုနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပညာရေးမှတဆင့် ကလေးငယ်များ၏ လူသားဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နယ်ပယ်ကို ကျယ်ဝန်းလာစေရမည်။

က.၃) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် သက်မွေးဝမ်ကျောင်းနှင့် စီးပွါးရေးအုပ်စုများဖွဲ့စည်းပြီး ကျေးရွာ အခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားလာမှုမှတဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံခန့်ခွဲမှုယန္တရား တိုးတက်လာရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင်အရင်းအနှီးချေးငွေ၊လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာအသုံးပြုနိုင်ရေးနှင့် နည်းပညာ အသုံးချနိုင်စွမ်းရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့

ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစား ငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတိုးနှုန်း သက်သာစွာဖြင့် ပိုမိုရရှိစေရန်အတွက် မြို့နယ်ရှိ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ နည်းပညာများထွန်းကာလာရေးအတွက်စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေး၊နည်းပညာများထွန်းကာလာရေး အတွက် စိုက်ပျိုးရေး မွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက်သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထားသူများကတဖန်ကျေးရွာတွင် ရရှိထားသော၊ နည်းပညာများကိုမျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင်အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေမည်။

ခ.၂) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုး၊ပန်းထိုး၊ယိုနှင့်မုန့်လုပ်နည်း၊ဆံပင်ညှပ်၊စက်ပြင်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့်မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများတက်ရောက်နိုင်ရန်သင့်တော်သော သင်တန်းသားများကိုတက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထို့သင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများအတွက်ကျွမ်းကျင်မှုများကိုတိုးပွားရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့်ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

ခ.၃) ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်း၏ခြံစည်းရိုးကာရံပြီး မူကြိုကျောင်းတစ်ဆောင်ဆောက်လုပ်ခြင်းဖြင့်ကလေးငယ်များ၏အရည်အချင်းတိုးမြင့်လာရေးအ တွက်ဆောင်ရွက်မည်။ ပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ပြီး အထက်တန်းကျောင်းခွဲတွင်ဘာသာရပ်အလိုက်ကျွမ်းကျင်မှုပြည့်ဝသောဆရာ/မ ခန့်ထားရရှိနိုင်ရေးအတွက်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

ခ.၄) ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့် ကျေးရွာဈေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ အခြေခံအဆောက်အဦးများတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာဆောက်အအုံများ ကို အသုံးပြုစီမံခန့်ခွဲ၊ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်းတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်းကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကိုအကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့် ခွဲနိုင်ရန်ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များပိုမိုရရှိအောင်ဆောင်ရွက်တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည်

ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါမည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့် အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျတ်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများထိရောက်စွာအသုံးချနိုင်ရေး

ကျေးရွာတွင်စပါးအပြင်၊ပြောင်းနှင့်ပဲစင်းငုံတို့တကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများအတွက်သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြသနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးထိရောက်စွာနှိမ်နင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနမှဝန်ဆောင်မှုကိုရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်းပစ္စည်းများရောင်းချသည့်ပုဂ္ဂလိက အရောင်းဆိုင်များကိုမှီခိုအားထားမှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့်ဝင်ငွေလျော့နည်းမှု ဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများအပါအဝင်ပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေး နည်းပညာအသင်ရရှိရေးအတွက်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးစီးဦးရွက်ပြုသင်ပါသည်။

(ဂ) ကျေးရွာတွင်းလမ်းနှင့် ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းအဆင့်မြှင့်ပြုပြင်ခြင်း

ကျေးရွာတွင်တောင်သူများသည် မြန်မာလယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အစိုးရထံမှ ထုတ်ချေးထားသော ချေးငွေကို တစ်နှစ်အတိုးနှုန်းဖြင့် အများဆုံးဆယ်ဇကေအတွက်ချေးယူနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင်ပြပ အဖွဲ့အစည်းမှလာရောက်ဖွဲ့စည်းထားသော အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းအတွက်အဖွဲ့ဝင်၅ဦးဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ တစ်ချို့သော အိမ်ထောင်စုများမှာ ရွာထဲမှ ငွေတိုးချေးထားသူများထံမှတစ်နှစ်အတိုးနှုန်း၄၀%မှ၆၀%ဖြင့်လည်းကောင်းချေးယူနိုင်ကြလေသည် ။ အိမ်ထောင်စု၏ ၈၃% သည်ငါးသိန်းအောက်ချေးယူထားပြီး ၂၇%သည်၅သိန်းအထက်ချေးယူထားသူများဖြစ်ကြသည်.

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပနင်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်ကိုင်နှင့်အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့်အမျိုးသမီးများအတွက်အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော်လည်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ ဈေးကွက်၊သတင်းအချက်အလက်များလက်လှမ်းမီမှုတွင်အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံးအမျိုးမျိုးကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများအတွက်လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး၊ ထောက်ပံ့ခြင်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရေးအတွက် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက်အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များယခုအခါအဆင်သင့် မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲမှုအောက်တွင် ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုမရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ထိုအဖွဲ့တွင်ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့်တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ပါဝင်မည့် ဖြစ်ပြီး၊မြို့နယ်ဒေသမှသည်ကျေးရွာအထိလိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊စီမံခန့်ခွဲမှုအထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန်အတွက်လုံလောက်သော ရန်ပုံငွေလည်းရရှိရမည်။

(င) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေး

ကျေးရွာတွင်ကျေးလက်ဈေးမရှိသည့်အတွက် ရွာမှ၆မိုင်ခန့်ကွာဝေးသော မိုင်းအင်ဈေးသို့သွားရောက်၍ ဈေးသုံးကြရသည်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

ဗျူဟာဆိုသည်မှာ ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အကောင်ထည် ဖော်မည့်နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ နည်းလမ်းဆိုသည်မှာ မည်သည့်စီမံချက်များကို မည်သို့အကောင်ထည် ဖော်မည် ဆိုသည့်သဘောပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်းပါဝင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုကငါးနှစ်တာအတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲစဉ်အချိန်ကဦးစားပေးအစီအစဉ်ချ ခဲ့သောစီမံကိန်း များသည်ငါးနှစ်တာလုံးအတွက်ပြီးပြည့်စုံပြီဟုမဆိုနိုင်ပါ။ ဦးစားပေးစီမံကိန်းအချို့ကို ရှေ့ပိုင်းနှစ်များ တွင်ဆောင်ရွက်နေစဉ်နောက်ထပ်ဦးစားပေးစီမံကိန်းအသစ်များ ပေါ်လာပါမည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် စံနှစ်တကျ ရေးဆွဲထားသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်မှုဘောင်သည်သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုး ဆိုးဝါးဝါးမ ကျပါကပြောင်းလဲမှုသိသိသာသာမရှိနိုင်ပဲ နောက်တိုးဦးစားပေးစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအချို့

ကိုနှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင်ထည့်သွင်းခြင်းအား ဖြင့်အစဉ်သဖြင့်ငါးနှစ်တာ စီမံချက်တစ်ခု အသင့် အနေအထားတွင် ရှိနေပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်းများကိုမည်သည့်ဝန်ကြီးဌာန၊ဦးစီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည်ဟု လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဆိုင်ရာအရခွဲခြားခြင်း (Functional classification) နှင့်စီးပွားရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက် ရောက်မှုဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification)-ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်

- သာမန်အသုံးစရိတ်
- ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်
- လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ် ပေါင်း	ဦးစား ပေး အဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
ကျေးရွာအဆောက်အအုံ					
	၁။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်သွယ် ရေးတိုးတက်ကောင်းမွန် အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၄၉ ၄၂	၂ ၃	• ရွာလယ်လမ်း(၁)မိုင်ခွဲ(မြေသားလမ်းကိုကျောက်ချော လမ်း(သို့) ကတ္တရာလမ်းခင်းရရှိရန်) • ရေကျော်တံတားရရှိရန်	ကျေးလက် ဦးစီး
ပညာရေး					
စာသင်ကျောင်း	၂။ ကလေးပျော်၍ ဘက်စုံ တော်စေ သည့် ကျောင်း အဖြစ် ဖန်တီး တည် ဆောက်ခြင်း၊	၃၈	၅	–ဝန်ထမ်းအိမ်ရာလုံလောက်မှုရရှိစေရန်(ပညာရေး)	
စိုက်ပျိုးရေး					
	၃။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိရေး	၃၈ ၃၂	၆ ၈	• စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးအတွက်မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရ န် • စိုက်ပျိုးရေးရေရရှိရန်တည်ဆောက်ခြင်း	–
လျှပ်စစ်					
လျှပ်စစ်	မဟာဓာတ်အားလိုင်းဖြင့် မီးလင်းရေး	၅၀	၁	လျှပ်စစ်မီးရရှိရေး(၃၀၀Wထရန်စဖာအိုး)	

လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး				
	၆။သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာများ ပြန့်ပွါးလာရေး	၃၃ ၃၀ ၃၀	၇ ၉ ၁၀	• အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများပြုလုပ်ပေးရန် • အားကစားကွင်းဖော်ဆောင်ပေးရန် • မူးယစ်ဆေးအန္တရာယ်အသိပညာပေးဟောပြောပွဲ
ကျန်းမာရေး				
	အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုလက်လှမ်းမီရေး	၃၉	၄	ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ လျှပ်စစ်မီးရရှိရေး(၃၀၀Wထရန်စဖာအိုး)	၁	——	——			
၂။ ရွာလယ်လမ်း(၁)မိုင်ခွဲ (မြေသားလမ်းကိုကျောက်ချော(သို့) ကတ္တရာလမ်းရရှိရန်)	၂		——	——		
၃။ ရေကျော်တံတားရရှိရန်	၃		——	——		
၄။ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း	၄			——	——	
၅။ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာလုံလောက်မှုရရှိစေရန်(ပညာရေး)	၅			——	——	
၆။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများပြုလုပ်ပေးရန်	၆	——	——	——		
၇။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများပြုလုပ်ပေးရန်	၇	——	——	——	——	——
၈။ စိုက်ပျိုးရရှိရန် ဆည်ဆောက်ခြင်း	၈		——	——	——	
၉။ အားကစားကွင်းပစ္စည်းဖော်ဆောင်ပေးရန်	၉			——	——	
၁၀။ မူယစ်အန္တရာယ်အသိပညာပေးဟောပြောပွဲ	၁၀	——	——	——	——	——

၉။ ဘတ်ဂျတ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖေါ်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ(indicative)အဖြစ် ကိုးကားရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ ဘတ်ဂျတ် အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖေါ်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖေါ်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျတ်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန် အသုံး စရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		လူသားချင်း စာနာမှု ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု
				ငွေလုံး ငွေရင်းအ သုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့် တင်ရေး	
၁	လျှပ်စစ်မီးရရှိရေး(၃၀၀Wထရန်စဖာ အိုး)					
၂	ရွာလယ်လမ်း(၁)မိုင်ခွဲ (မြေသားလမ်းကိုကျောက်ချော(သို့) ကတ္တရာလမ်းရရှိရန်)			√		
၃	ရေကျော်တံတားရရှိရန်			√		
၄	ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း			√		
၅	ဝန်ထမ်းအိမ်ရာလုံလောက်မှုရရှိစေရန် (ပညာရေး)			√		

၆	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများ ပြုလုပ် ပေးရန်				√	
၇	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများ ပြုလုပ် ပေးရန်				√	
၈	စိုက်ပျိုးရရှိရန် ဆည်ဆောက်ခြင်း			√		
၉	အားကစားကွင်းပစ္စည်းဖော်ဆောင်ပေ းရန်				√	
၁၀	မူယစ်အန္တရာယ်အသိပညာပေးဟော ပြောပွဲ				√	

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအားတာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့ကကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကိုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်းရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင် ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှုအရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့်

ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။

လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်းလယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့် တင်ရန်**ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန**၊ မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာအကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင်တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြထားသောသတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာမြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနကတာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကိုကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် တိုးတက်မှုအခြေအနေများအားစနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကိုရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာရည်ရွယ်သည့်အတိုင်းကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင်ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများတက်ကြွစွာအတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောအဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်; ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့ကမိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့်အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှုအစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သောအဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသောအခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်ကိုပြုစုပြင်ဆင်ပြီးသက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကိုအဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့်အညွှန် းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။

ှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီအထောက်အပံ့များစသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကိုဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုတို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကိုအောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သောအခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊

သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၁

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုဇယားများ

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		**ကျား**	**မ**	**စုစုပေါင်း**	**စုစုပေါင်း၏ %**
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၂	၃	၅	၁.၂%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၉	၁၀	၁၉	၄.၆%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၂၃	၁၂	၃၅	၈.၄%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်	၃၉	၄၅	၈၄	၂၀.၂%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၁၄၃	၁၁၈	၂၆၁	၆၂.၉%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၄	၇	၁၁	၂.၇%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ		**၂၂၀**	**၁၉၅**	**၄၁၅**	**၁၀၀%**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၈၄		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၄.၉၄**			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၈၄)နှင့်ကျား(၂၂၀)၊မ(၁၉၅)ဦးရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း(၄၁၅)ဦးရှိကာ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှ(၄.၉)ဦးနှုန်းရှိပြီး နိုင်ငံတော်၏ တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှနှုန်းမှာ၅ဦးနှင့်အနည်းငယ်ညီမျှမှုရှိသည်။ ကျေးရွာတွင်ခနေလူမျိုးများနေထိုင်ကြပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်သည် ကျေးရွာရှိ လူဦးရေပေါင်း၏၆၂%ခန့်ရှိသဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကာ လူငယ်များကိုလေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ဒေသစီးပွားရေးကောင်းအောင် လေ့ကျင့်ပေးခြင်းဖြင့်စွမ်းဆောင်နိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်ရှိ ၅%ခန့်ပိုများသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၈၄		၂၃၁		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၁၁	
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-				
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			၅	
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အမိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-		-	-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-		-	-	
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-				
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			၂	
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				၁	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				၂	ကုန်သယ်
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-				
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု**					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	လုပ်ငန်း)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၅	**ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-	-	-	၂	
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				-	
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	စုစုပေါင်း	၈၄	-	၂၃၁	၂၃	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူအများစုသည် စိုက်ပျိုးရေးတစ်မျိုးတည်းသာ ဖြစ်ပြီး ရိုတ်သိမ်းစိုက်ပျိုးရေးကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စု(၆၂)စုရှိပြီးကျန်အိမ်ထောင်စုများသည်
လက်လုပ်လက်စားကျပန်း၊ရာသီအလိုက်အလုပ်သမားများသာဖြစ်သည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၄၅၀၀	၄၀၀၀	၃၅၀၀	၃၀၀၀	
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၆၀၀၀	၅၀၀၀	၄၅၀၀	၄၅၀၀	
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	၆၀၀၀	၅၅၀၀	၅၀၀၀	၄၅၀၀	
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား	၄၀၀၀	၄၀၀၀	၃၅၀၀	၃၀၀၀	
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊	နေ့စား	-	-	-	-	

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
	သင်တန်းပေးသူ စသည်)						
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်သော်လည်း မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများဖြစ်သောကြောင့်တစ်ရွာလုံး၏ဝင်ငွေအနေအထားများသာမာန်အောက်လျော့နည်းသည်။ ဆင်းရဲချမ်းသာအဆင့်သတ်မှတ်မှုတွင် လည်း အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၅%သည် အလွန်ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများဖြစ်ပြီး ၁၅%ခန့်သည် အလယ်အလတ်ရှိပြီး၁၀%ခန့်သည် ချမ်းသာသည်ဟုသတ်မှတ်သည်။ ဆင်းရဲသည့်အဆင့်သည် ကျေးရွာတွင် အများဆုံးဖြစ်ပြီး မြေယာအနည်းအကျဉ်းသာပိုင်သောလယ်သမားများလက်လုပ်လက်စားမြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများပါဝင်သည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများပြီး(၇၉%)ထိရှိကာ အလွန်ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်းအကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၁၃၂.၂၅	သင့်	ရ	၈
ယာမြေ /တောင်ယာ	၃၁၇.၅	သင့်	အနည်းအကျဉ်း	၅
ဥယျာဉ်ခြံမြေ				
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	၆၂	သင့်	မရ	
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	၁			
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	၅၁၂.၇၅			

ရင်းမြစ် …(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား-ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

ကျေးရွာတွင်လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်သောဦးရေနည်းပါးပြီးတောင်ကုန်တောင်တန်းများရှိကာ မြေဆီသြဇာသအသင့်အတင့်မျှတသာရှိသည်။ ကျေးရွာတွင်သတ္တုနှင့်သယံဇာတမထွက်ရှိပါ။ တောင်သူအများစုသည်ကိုယ်ထူကိုယမထဆည်မှရေတင်ကာ အသုံးပြုမှုနည်းပါသည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ)		
အခြား ရင်းမြစ်များ		
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ		
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသည် ရှမ်းတောင်၊ပင်းတယမြို့နယ်တွင်တည်ရှိပြီး ၁၆မိုင်ကွာဝေးကာ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်။ ကျေးရွာသည် ကောင်ခြေနှင့်နီးသော်လည်းဓာသတ္တုနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေများမထွက်ရှိပါ။ သစ်တောများရှိသော်လည်း တိရစ္ဆာန်များအတွက်စားကျက်များသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ လူတို့၏ စားဝတ်နေရေးအတွက်လုပ်ငန်းများချဲ့ထွင်လာကာ ဆေးသဘာဝအပင်မျာမျိုးတုန်းလူနီးပါးရှိနေပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	**အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု**	**ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**	**အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၁၀-၁၅	၈	၃	၁
အိမ်အခြေအနေ	သွပ်မိုး၊	သွပ်မိုး	သွပ်မိုး	သက်ကယ်
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	လက်တွန်းထွန်စက်	လက်တွန်းထွန်စက်		
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ကား၊ဆိုင်ကယ်	ဆိုင်ကယ်	ဆိုင်ကယ်	ဆိုင်ကယ်
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	စိုက်ပျိုးရေး	စိုက်ပျိုးရေး	စိုက်ပျိုးရေး	နေ့စား

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
အိမ်ထောင်စု - ၈၄	၁၅ (၁၇.၈%)	၄၅(၅၃.၆%)	၁၁ (၁၃.၁%)	၁၃ (၁၅.၅%)

ရင်းမြစ် … (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာများပြီးသူတစ်ပါးထံမှချေးယူခြင်းမရှိဘဲ(၁၂)လထိလုံလောက်မှုရှိသည်။ အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စု၏ရာခိုင်နှုန်းိုု(၅၃.၆) ဟုသတ်မှတ်သည်။ အိမ်ထောင်စု၏၁၇.၈%သည် အဆင်ပြေ အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ပြီး(၁၂)အထိဝမ်စာဖူလုံမှုရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် လက်လုပ်လက်စားသမားမြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများရှိသော်လည်း ၃လမှ၆လအထိဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီ တစ်နှစ်အတွက် ဝမ်းစာဖူလုံစေရန်ချေးယူကြရသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၄၂	၅၀%	
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၃၃	၃၉.၃%	
၆လ မှ ၁၂ လ အထိ	၁၃	၁၀၀%	

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများရှိသော်လည်ရာသီအလိုက် လယ်ယာလုပ်ငန်းဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကိုလုပ်ကိုင်ကာဝမ်းစာဖူလုံမှုကိုဖြေရှင်း ြရသည်။ ကျေးရွာ၏ဆင်းရဲနှင့်အလွန်ဆင်းရာအိမ်ထောင်စု၏၅၀%ဖြစ်သောအိမ်ထောင်စု(၄၂)စုကိုလေ့လာ ရာတွင် အိမ်ထောင်စု၏(၁၅%) မှာသူတစ်ပါးထံမှမချေးငှားပဲ နပ်မှန်အောင်စားသုံးနိုင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ၃၉%မှာ၃လမှ၆လအထိ သူတစ်ပါးထံမှ ၆လအထိသူတစ်ပါးထံမှမချေးငှားဘဲနပ်မှန်အောင်စားနိုင်ပြီး အိမ်ထောင်စု၁၅%မှ ၆လမှ၁၂အထိ ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ အကြွေးတင်ရှိမှု တွင်တစ်နှစ်လျှင်အိမ်ထောင်စုအလိုက်ပျမ်းမျှ ၃သိန်းခန်းရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်		၃	၃
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	-	-	-
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု		၄	
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု		-	
အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု		၁၅	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ အမျိုးသမီး ၃ဦးရှိပြီးစားဝတ်နေရေးအတွက်ပတ်ဝန်းကျင်မှဖြေရှင်းပေးရသည်။အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်ဆင်းရဲ‌သောမိသားစုတွင် ပညာရေး၊ကျန်းမာရေးအတွက် ခက်ခဲစွာ ဖြေရှင်းနေရပြီး ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးကို လက်ခံလိုက်စေခြင်းပြဿနာနှင့်ရင်ဆိုင်နေရသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	မြင့်	
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု(မြေ၊စိုက်ပျိုးရေ)	မြင့်	
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	မြင့်	
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	မြင့်	
၆	မုန်တိုင်း	လတ်	
၇	လျှော်	နိမ့်	
၈	မီးဘေး	နိမ့်	
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	လတ်	
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	နိမ့်	
၁၃	တီဘီရောဂါ	နိမ့်	
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	လတ်	
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	နိမ့်	
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	လတ်	
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း	လတ်	

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
	ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်		
၁၉	အခြား	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့လက်လုပ်လက်စားသမားများ သဖြင့်ဝမ်းစာဖူလုံမှုများမြင့်သည် ။ မြေယာချဲ့ထွင်မှုကြောင်းသစ်တောများပြုန်းတီးလားပြီး မိုးရွာသွန်းမှုမရှိပါ။ ကျေးရွာအတွင်းလူကုန်ကူးခြင်း မီးဘေးစသည် အန္တရာယ်များမရှိပါ။ ကျေးရွာတွင်စပါး၊ပဲ၊ပြောင်း၊ပဲစင်းငုံ၊နှမ်းစသည့်သီးနှံများစိုက်ပျိုးကြပြီး ဓာတုပိုးသတ်ဆေးနှင့်မြေဩဇာများကိုသတ်မှတ်စံနှုန်းအတိုင်းမထည့်နိုင်သောကြောင့်သီးနှံ ထွက်မှုမှာ ကျဆင်းလာခဲ့ရသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများဖြစ်သော ပလပ်စတစ်စက္ကူအိတ်။ ပုလင်းခွံ၊ဗူးခွံများကိုစနစ်တကျမစွန့်ပစ်သဖြင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအသိပညာပေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	လတ်	
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ	လတ်	
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	မြင့်	
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	မြင့်	
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူမျ ား (IDP)	လတ်	
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ	နိမ့်	
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	နိမ့်	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	လတ်	

စဥ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	လတ်	
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	မြင့်	
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	လတ်	
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	မြင့်	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မြင့်	
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	မြင့်	
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများ	နိမ့်	
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	လတ်	
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	လတ်	
၂၀	ကားသမား	လတ်	
၂၁	အခြား	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အခြားထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စုများမှာမသန်စွမ်း(၂)ဦးနှင့် မိသားစုစောင်ရှောက်မှုနည်းသောသက်ကြီးရွယ်အို(၃)ဦးတို့ဖြစ်သည်။ ရွာပြင်ပသို့ထွက်ပြီး စားဝတ်နေရေးအတွက်အလုပ်သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ လူငယ်လူရွယ်များသည်လိင်မှတဆင့် ကူးစက်တတ်သည် ရောဂါများအရက်နှင့် မူယစ်ဆေးအန္တရာယ်တို့ရှိလာတတ်ကြသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့်ကတ္တရာလမ်းဖြစ်သော်လည်း ယာဉ်အသွားအလာနည်းပါးသောကြောင့်ထိခိုက်အန္တာရာယ်မရှိနိုင်ပါ။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	ဗုဒ္ဓရောင်ခြည်	၃	၃	၁၅	၁၈	ဘာသနာဖွံ့ဖြိုးေ ေး	၄	၇
၂	ငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်း	၁	၃	၂	၅	စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးရေး	၅	၇

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၃	လူငယ်အဖွဲ့	၂	၈	၇	၁၅	လူမှုရေး	၄	၇
၄	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ	၂	၆	၃	၉	လူမှုရေး	၄	၇
၅								
၆								
၇								
၈								
၉								
၁၀								

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု - လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျား-မရေးရာ ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များလွတ်လပ်မှုရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျားနှင့်မအကြားပြင်းထန်သော အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမရှိပါ။ ပညာရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများတွင်လည်းအတွက်ထက်နည်းသော်လည်း အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းတွင်ကျား-မအရေအတွက်မှာအတူပင်ဖြစ်၍ကျား-မတန်းတူ၊ဘာသာနာတိုးတက်ရေးအတွက်ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်း၍ ကျေးရွာတွင် ၊စီးပွားရေး၊ဘာသာရေး၊ပညာရေး၊တိုးတက်ရေးအတွက်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာအသင့်အတင့်ရှိပါသည်။

(၂.၁.၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	သမချေးငွေ	၃	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
၂	မြစိမ်းရောင်း	၅	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
၃	ဗုဒ္ဓရောင်ချည်	၃	သာသနာဖွံ့ဖြိုးရေး
၄			
၅			
၆			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်စီးပွားရေးနှင့်ဆုင်ိသောအဖွဲ့အစည်း (၂)ဖွဲ့၊ဘာသာရေးနှင့်ဆိုင်သောအဖွဲ့အစည်း(၁)ဖွဲ့တို့ရှိသည်။ မြန်မာ့ အသေးစားငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ကိုအစိုးရဘဏ်မှဖွဲ့စည်းပေးထားပြီး လုပ်ငန်းကိုလည်ပတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ကျေးရွာရှိ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းများမှာတစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုအားနည်းပြီး အဖွဲ့အစည်းစွမ်းရည်မြင့်တင်ရေးသင်တန်းများရရှိနိုင်ပါက ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာနိုင်ပါသည်။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	-	-	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၁၀	၁၁.၉%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၂၇	၃၂.၁%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၄၄	၅၂.၄%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၃	၃.၆%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၈၄**	**၁၀၀%**	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဓိကစိုက်ပျိုးရေးမှာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံး၏ ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမာန်အောက်လျော့နည်းသည်။ ဆင်းရဲချမ်းအဆင့်သတ်မှတ်မှုတွင်အိမ်ထောင်စု၏၁၈.၇၉% သည်ဆင်းရဲသည် အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ပြီး ၃၁%နှင့်၄၆.၄၃%သည် အလယ်အလတ်အဆင့်ရှိကြသည်ဟုသတ်မှတ်ပြီး ၃.၆%သည် လမ်းသာသည့်အဆင်ဟုသတ်မှတ်သည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုလက်လှမ်မီမှု၊လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများပိုင်ဆိုင်မှုအားနည်းသောကြောင့်စီးပွားရေးအဆင်နိမ့်ကျသည်။ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့နှင့်လက်လုပ်လကစားကျပန်းသမားများသောကြောင့်အလွန်ဆင်းရဲအဆင်အိမ်ထောင်စုများဖြစ်သည်။

(၂.၂.၁.၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်	ပုဂ္ဂလိက	၁.၅	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၂	ရေလွှဲဆည်	ပုဂ္ဂလိက	၁	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း	-			
၄	အဝီစိတွင်း	-			
၅	လက်ငင် ရေတွင်း	-			
၆	စိမ့်စမ်းရေ	အစိုးရ	၂	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၇	ချောင်းရေ	ပုဂ္ဂလိ	၃	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၈	အခြား	-			

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရေရင်းမြစ်ရရှိနိုင်မှုအနည်းငယ်သာရှိပြီး ရာသီအလိုက် သုံးစွဲပြုလုပ်ကြရသည်။ ရွာတွင်ရေလွှဲဆည်အရေအတွက်(၅)ခုရှိသော်လည်း နွေရာသီတွင်ရေရှိမှုနည်းသောကြောင့် လယ်မြေများကို တစ်သီးစားသာစိုက်ပျိုးနိုင်ကြသည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်	သီးနှံထွက်မှု	သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ	သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လ	မှတ်ချက်

	ကော	ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျှမ်းမျှ	မှ	ထိ	မြင့်)	တ်/မြင့်)	
စပါး	၄၆၄	တင်း	၂၇၆၀	၂၉၅၀	၂၅၀၀	ဝါဆို	တန်ဆောင်မုန်း	မြင့်	နိမ့်	
ပြောင်း	၃၅၆	ပိဿာ	၈၀၀၀	၉၅၀၀	၈၅၀၀	နယုန်	သီတင်းကျွတ်	မြင့်	နိမ့်	
ပဲစင်းငုံ	၂၅.၄	ပိဿာ	၆၅၀၀	၈၀၀၀	၇၅၀၀	နယုန်	တပို့တွဲ	မြင့်	လတ်	
နှမ်း	၁၃.၂	ပိဿာ	၅၅၀၀	၆၇၀၀	၆၀၀၀	တော ်ၥ် သလင် ်း လ	ပြာသို	လတ်	နိမ့်	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှ့ံများမှာစပါး၊ပြောင်းပဲစင်းငုံ၊နှမ်းဖြစ်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သောနည်းပညာဗဟုသုတနည်းပါးသောကြောင့်မြေသြဇာ ပိုးသတ်ဆေးများကို မည့်သည် အချိန်တွင်သုံးစုမည့်ပညာကိုမသိဘဲ စနစ်တကျမသုံးသောကြောင့်သီးနှံအထွက်နှုန်းများလျော့နည်းပါသည်။ ထို့ကြောင့်စိုက်ပျိုးနှင့်ပတ်သက်သော ဟောပြောပွဲများသင်တန်းများပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးဘဏ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
ထွန်စက်	၁						
လက်တွန်းထွန်စက်	၄						
အစေ့ချ ကိရိယာ							

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသောတောင်သူအရေအတွက်	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်	၁						
ရေစုပ်စက်	၁						
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်	-						

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

ကျေးရါ ွာတွင်စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများပိုင်ဆိုင်မှုတွင်ထွန်စက်ပိုင်ဆိုင်သူ(၁)ဦး သာရှိပြီး ၊လက်တွန်းထွန်စက်ပိုင်ဆိုင်သူဦးရေ(၄)ဦးရှိသော်လည်း စိုက်ဧကနှင့်စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာနှင့်မညီမျှသောကြောင့်သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုတွင်အချိန်မမှီသော ကြောင့်သီးနှ ့အထွက်နှင့် အလုပ်သမားခများအများပေး၍ငှားရမ်းသောကြောင် အစေ့ချစက်များမသုံးနိုင်သောကြောင့်ကြဲပက်စနစ်ကိုသုံးကြရသည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီသြဇာ)	အနည်းအကျဉ်း
ရေရင်းမြစ်	မရှိ
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေသြဇာ	မရှိ
အော်ဂဲနစ်/ ပိုးသတ်ဆေး	အနည်းအကျဉ်း
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ဘဏ်
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ	မရှိ
သွင်းအားစုဈေးကွက်	ရှိ
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	ရှိ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
အခြား	-

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်ကြပြီး စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည် ကုမ္ပဏီများမှလည်း တောင်သူများအတွက်ဝန်ဆောင်မှုများပေးသည်။ တောင်သူအများစုသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှုပြဿနာကို ရင်ဆိုင်ရတတ်ပြီး လုပ်အားခပိုမိုပေးမှု အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားရသည်။ တချို့တောင်ူများမှာ အလုပ်သမားများရှားပါးမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတမ်မြင့်တက်မှုကိုကျော်လွှားနိုင်ရန် စပါးစိုက်ရာတွင်ကြဲပက်စနစ်ကို သုံးကြသည်။ တောင်သူများသည်တစ်ခါတစ်ရံတွင်မိုးရွာသွန်းမှု မညီမျှမှုကိုရင်ဆိုင်ရတတ်သည်။ စပါး၊ ပြောင်းတို့တွင်ဖျက်ပိုးကျရောက်မှုကို ပိုမိုတွေ့ရပြီး ပိုးသတ်ဆေးမည့်သို့သုံးရမည်ကို မသိသဖြင့်ပိုးသတ်ဆေးများနှင့်ပတ်သက်သော ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးရန် လိုလားနေကြသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	မရှိ
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	အနည်းအကျဉ်
ငွေကြေးအရင်းအနှီးရရှိနိုင်မှု	မရှိ
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	မရှိ
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင်သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	ရှိ
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	အနည်းအကျဉ်း
စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်မှု	ရှိ
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ရှိ
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	မရှိ
အခြား	-

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လူဦးရေတိုးပွားလည်သည်နှင့်အမျှ

စိုက်ပျိုးမြေလုံလောက်မှုလည်းမရှိ၊တိုးချဲ့ရန်မြေနေရာ မရှိ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ သဲနုန်း ဖြစ်သောကြောင့် မြေဆီမြေသြဇာအနည်းအကျဉ်းသာကောင်းမွန်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ငွေကြေးအရင်းအနှီးကို အစိုးရက ထုတ်းချေးပေးမှုမရှိသောကြောင့် တောင်သူများက သီးနှံစိုက်ပျိုးချိန်တွင်းအချိန်မှီစိုက်နိုင်နှင့်မိတ်ဆွေများထံမှ အတိုးကြီးစွာချေးယူသုံးစွဲကြရသည်။ ရေရရှိမှုကလည်းရာသီအလိုက်ဖြစ်သောကြောင့် အချိန်မှီစိုက်ပျိုးကြရသည်။ အချိန်မှီမစိုက်နိုင်သော တောင်သူအချို့သီးနှံများမှာ ဈေးကွက်မဝင်တော့ပါ။ထို့ကြောင်း ရေရင်မြစ်လုံလောက်မှုရှိရန်နှင့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ကျွမ်းကျင်စွာလုပ်ကိုင်တက်ကြွစွာလုပ်ကိုင်ပေရန် အသိပညာပေးဆွေးနွေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၂၇	၇၈	
နို့စားနွား			
မြင်း	၁	၁	
ကျွဲ	၂၃	၅၉	
မြည်း			
လား			
ဆိတ်			
သိုး			
ဝက်	၂၈	၄၂	
ကြက်	၆၃	၅၅၄	
ဘဲ			
နွားနောက်			
အခြား	-	-	
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်	-		
ပုဇွန်ကန်	-		
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	-		
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-		
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-		
အခြား	-		

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ခိုင်းနွား၊မွေးမြူသည့် အိမ်ထောင်စု(၃၂)စုရှိပြီး ကောင်(၆၄)

ကောင်ရှိသည်။ သီးနှံပေါင်းချိန်တွင် လှည်းဖြင့်သယ်ယူခြင်းနှင့်ထွန်းယက်စိုက်ပျိုးချိန်တွင် လယ်ယာသုံးစက်ပစ္စည်းကိရိယာများအသုံးမပြုနိုင်ပါက ထိုခိုင်းနွားဖြင့်ဆောင်ရွက်ပြုလုပ်ရပါသည်။ ကြက်မွေးမြူသည် အိမ်ထောင်စုမှာ အများအပြားရှိသော်လည်း စီးပွားဖြစ်မွေးမြူခြင်းမဟုတ်ဘဲ အစားအစာအတွက်သာမွေးမြူခြင်းဖြစ်သည်။

(၂.၂.၂.၂) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	မရှိ
ရေရရှိမှု	အနည်းငယ်
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
ချေးငွေ	ရှိ
သွင်းအားစုဈေးကွက်	ရှိ
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	ရှိ
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	ရှိ
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	မရှိ
အခြား	-
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	**မရှိ**
ချေးငွေ	**မရှိ**
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	**မရှိ**
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	**မရှိ**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**မရှိ**
အခြား	-

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်တိရစ္ဆာန်များအတွက် သီးသန့်သတ်မှတ်ပေးထားသော စားကျက်မြေမရှိပါ။ တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များတွင်လည်းနိုင်ငံခြားမှလာသော မျိုးမဟုတ်ဘဲ ဒေသမျိုးသာဖြစ်သောကြောင့် ဈေးကွက်တွင် နိမ့်ကျသည်။ တိရစ္ဆာန်များအတွက်စားကျက်မြေများကိုသတ်မှတ်ပေးခြင်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရှိစေရန် နှင့် ဈေးကွက်ဝင်စေရန် မွေးမြူရေးနှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာဟောပြောပွဲများသင်တန်းများပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့် မွေးမြူရေးကဏ္ဍာတိုးတက်လာနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ဈေးငွေရရှိနိုင်မှု	ရှိ
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	
အခြား	-
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	-
ဈေးငွေရရှိနိုင်မှု	-
အခြား	-

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စီးပွားရေးအဓိကမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်သောကြောင့် တိရစ္ဆာန်မွေမြူရေးမှာ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ပိုမိုများပြားလာခဲ့သည်။ တိရစ္ဆာန်မှထွက်ရှိသော အညစ်အကြေးများကိုသဘာဝမြေဩဇာ အဖြစ်အသုံးပြုကြသည်။ တိရစ္ဆာန်များအဓိကပြဿနာများကူးစက်ရောဂါပင်ဖြစ်သည်။ ထိုပြဿနာကိုဖြေရှင်းရန်အတွက် ကျွမ်းကျင်နည်းပညာနှင့် ဆေးဝါးများလိုအပ်ပါသည်။ ဖျားနာလာလျှင် (သို့) ကူးစက်ရောဂါရရှိလာနိုင်ဆေးကြောင့် ဂရုစိုက်၍ မွေးမြူသင်ပါသည်။ စီးပွားဖြစ်မွေးမြူသည် အိမ်ထေင်စုများရှိသော်လည်း စနစ်တကျမွေးမြူခြင်း ၊ ဈေးကွက်လက်သမားမီမှုမရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးကဏ္ဍာအတွက်နည်းပညာနှင့် မီးမှုမရှိ့ပါ။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးကဏ္ဍာအတွက် နည်းပညာနှင့်ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်း(သို့) ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ		၅		

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း				
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း				
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး		၂		
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)				
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၁	၂	၁	
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး				
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းမျ ား (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး		၂		
၁၄	ကျန်းမာရေး				
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့်				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	**၁**	**၁၁**	**၁**	

ရင်းမြစ် …(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ယာဉ်၊စက်ကိရိယာများပြင်ဆင်ရေးနှင့် လက်သမား၊ပန်းရံအလုပ်လုပ်ကိုင်သူများ၊အပ်ချုပ်လုပ်ငန်းပစ္စည်းကို အသုံးမပြုနိုင်သောကြောင့် ချေး၍ငွေများထုတ်ချေးပေး၍ ပြုလုပ်စေခြင်းဖြင့်ရွာ၏ ဝင်ငွေမှာ တောင်းလာနိုင်ပါသည်။ ထိုမိသားစုဝင်များမှာ ၎င်းအလုပ်ပေါ်တွင်းမှီခိုနေရသောကြောင့် ကျန်းမာရေးအရေအတွက် အဆင်ပြေနိုင်မည့် ဖြစ်သည်။ ထိုသူများကိုလိုအပ်သော ချေးငွေထုတ်ချေးပေခြင်းဖြင့် အဟန်အတားကို ကျော်လွှား၍ ကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ရောက်လာနိုင်ပေးမည်။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ဝပ်ရှော့	
လက်သမား၊ပန်းရံ	
ဈေးရောင်း	
အပ်ချုပ်၊	
အပ်ချုပ်	
ယာဉ်မောင်း	
လက်လုပ်လက်စား	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်း အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုပ်လုပ်ငန်းမရှိပါ။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ ဝပ်ရှော့၊လက်သမား၊ ပန်းရံ၊ ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်လက်လုပ်စားသမားများနှင့်အစိုးရဝန်ထမ်းဦးရေအနည်းငယ်သာရှိသည်။ အခြားလုပ်ငန်းများမှာ

ရာသီဥတုနှင့်အမျိုးစားအလိုက်တွက်ခြေကိုက်မှုအနည်းအပါးမှ အသင့်အတင့်အနေအထားတွင်ရှိသည်။ လက်လုပ်လက်စားသမားများမှာ စိုက်ပျိုးရာသီနှင့် ရိတ်သိမ်းချိန်များတွင်သာအလုပ်အကိုင်များပြီး ကျန်အချိန်များတွင်အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေတွက်ခြေကိုက်နှုန်းနည်းပါသည်။

ဇယား(၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
အရင်းအနှီးမလုံလောက်	
ပစ္စည်းကိရိယာ	
အရင်းအနှီးမလုံလောက်	
ကိရိယာများမရှိလျှင်	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မြို့ပေါ်တွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းအချို့ကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်သော လုပ်ငန်းများရှိကြသည်။ အပ်ချုပ်၊ဇာထိုး၊ပန်းထိုး၊ဆံပင်အလှပြင်၊မုန့်လုပ်နည်း၊ မော်တောဆိုင်ကယ်ပြင်ခြင်း၊မိုဘိုင်း၊ဖုန်းပြင်ကားမောင်း၊ဝပ်ရှော့စသည်တို့သည် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများဖြစ်ကြသော်လည်း ရွာသားအများစုသည် အဆိုပါသင်တန်းများနှင့် အထိအတွေ့နည်း ကြသည်။ အဆိုးပါလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ရန်သင်တန်းစရိတ်အကုန်အကျခံ၍ လုပ်ငန်းထူထောင်ရန် လည်းမတတ်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအလုပ်သမားများအတွက် လိုအပ်သော အရင်းအနှီးသင်တန်းများပေး၍ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ဘဝတွင်အဆင်ပြေချောမွေ့နိုင်ပါသည်။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု	၁၆	၂၀	-	၂၀	၂၀	-	၂၀	-	-	-
၂	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ	-							-	-	-
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ	-									
	၆ လ အထိ	-	၁၆		၆	၁၆		၁၆			
	၁၂ လ အထိ	-	၁		၃	၃		၃			
	၁၂ လ အထက်	-	၁	-	၁	၁	-	၁	-	-	-

ရင်းမြစ် …(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း -

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက်ပြည်တွင်းထဲတွင်း အလုပ်လုပ်နေသော အလုပ်သမားဦးရေကျား(၉)ဦးရှိသည်။ ကျေးရွာပြင်ပသို့အလုပ်လုပ်သော ကာလမှာ၃လအထိအလုပ်လုပ်သောဦးရေကျား(၁၆) ဖြစ်ပြီး ၆လအထိလုပ်သော ဦးရေကျား(၁)။ထို့ကြောင့်အမျိုးသမီးများအဝေးသို့သွား၍ မိသားစုအတွက်ဝင်ငွေရှာနေရသည်မှာ မသင့်တော်သည့် အတွက်မိန်းကလေးနှင့်ကိုက်ညီသော အိမ်တွင်းမှု၊ အပ်ချုပ်စသည့်လုပ်ငန်းများ ကိုသင်တန်းများဖြင့် လေ့ကျင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၂၀
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	-
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	-
၄	အခြား	-

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ပြည်တွင်းထဲသို့အလုပ်လုပ်သွားသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၁၃)စုရှိပြီး မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက်သာ အလုပ်သွားခြင်းဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေကြောင်အလုပ်သွားခြင်း ဒေသတွင်ပဋိပက္ခကြောင် အလုပ်သွားခြင်းမဟုတ်ပေ။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၁၆		၃	၁၃	-
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	- ဘဏ်	၁		-	-	-
	- လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	၁၅		-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့်လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မိသားစုဝင်ငွေအတွက်ပြည်ပတွင် အလုပ်လုပ်နေသော

အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ အိမ်ထောင်စု(၁၆)စုရှိပြီး ၎င်းတို့ဝင်ငွေကိုလူကြုံဖြင့်သာလွှဲခြင်းဖြစ်သည်။ ပြန်ပို့ငွေကိုမှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စုအခြေအနေမှာအလယ်အလတ်ရှိသည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	၆မိုင်(မိုင်းအင်)	၁၆မိုင်(ပင်းတယ)
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းနှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကတ္တရာ၊ကား၊ထောလာဂျီ	ကတ္တရာ၊ ကား၊ထော်လာဂျီ
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	ခရမ်းချဉ်သီး၊ အာလူး	ပဲ၊ပြောင်းနှမ်း၊ မြေပဲ
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့်ဝန်ဆောင်မှု	အနည်းငယ်	အသင့်အတင့်

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသည်ကတ္တရာလမ်းပေါ်တွင်တည်ရှိပြီး အနီးဆုံး ဈေးဖြစ်သာ မိုင်းအင်ဈေးမှ(၆)မိုင်ကွာပြီး အကြီးစားဈေးဖြစ်သော ပင်းတယမှ(၁၆)မိုင်အကွာတွင်တည်ရှိသည်။ ကျေးရွာမှ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ စပါး၊ ပဲ၊ပြောင်း၊နှမ်း၊ပင်းစင်ငုံစသည့်တို့ဖြစ်ပြီး ထိုကုန်စည်များကိုဈေးသို့ကား၊ထော်လာဂျီများဖြင့်သယ်ဖြစ်သော မိုင်အင်ဈေးတွင် လုံလောက်သော အဆောက်အဦးမရှိပါ။ တောင်သူများ လွယ်ကူစွာ ကူးသန်းရန် ဈေးအခြေခံ အဆောက်အဦးမရှိပါ။ တောင်သူများလွယ်ကူစွာ ကူးသန်းနိုင်ရန် ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦးများရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ အကြီးစားဈေးဖြစ်သော ပင်းတယဈေးမှာ သာမာန်အားဖြင့် အခြေခံအဆောက်အဉီးများကောင်းမွန်ပြီး ဝန်ဆောင်မှုမှာလည်း အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ်(စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်၊ သမချေး ငွေ)	ငွေသား	၆လ	၅ကျပ်	-	-
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်	ငွေသား	လစဉ်	၅ကျပ်		
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ	သမချေးငွေ	၆လ	၅ကျပ်		

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်	ငွေသာ	လစဉ်	၇ကျပ်	လယ်ယာ	
ငွေချေးပေးသူ	ငွေသာ	၃လ	၇ကျပ်	ဆိုင်ကယ်	ရှိ
အပေါင်ဆိုင်	ငွေသား	၃လ	၇ကျပ်	ဆိုင်ကယ်	
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	ငွေသား	လစဉ်	၇ကျပ်	လယ်၊ ယာ ၊ကား၊ဆိုင်ကယ်	ရှိ
အခြား	-	-	-	-	-

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် တောင်သူများသည် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အစိုးရထံမှ ထုတ်ချေးထားသော ချေးငွေကိုတစ်နှစ်အတိုးနှုန်း၅ကျပ်တိုး၊ တစ်ဧက တစ်သိန်းကျပ်နှုန်းဖြင့် အများဆုံးဆယ်ဧကအတွက်ချေးယူနိုင်ကြသည်။

ကျေးရွာတွင်ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းမှလာရောက်ဖွဲ့စည်းထားသော အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းအတွက်အဖွဲ့ဝင် ၅ဦးဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ တစ်ချို့သော အိမ်ထောင်စုများမှာ ရွာထဲမှ ငွေတိုးချေးစားသူများထံမှ တစ်နှစ်အတိုးနှုန်း ၄၀%မှ ၆၀%ဖြင့်လည်းကောင်း ၊ချေးယူနိုင်ကြလေသည်။ အိမ်ထောင်စု၏၈၃%သည် ၅သိန်းအောက်ချေးယူထားပြီး ၂၇%သည် ၅သိန်းအထက်ချေးယူထားသူများဖြစ်သည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	လတ်	
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	မြင့်	

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
ရေရင်းမြစ်	လတ်	
ငါးမျိုးကွဲများ	မြင့်	
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	လတ်	
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	လတ်	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေဆီမြေသြဇာ ပျက်စီးနိုင်မှုအခြေအနေမှာ အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်သည်။ ထိုအန္တာရာယ်ကြောင်သူဖြစ်သည်။ ရေကြီးခြင်း၊ရေတိုက်စားခြင်းတို့ကြောင့်သာဖြစ်သည်။ လူဦးရေတိုး၌ြားလာသည်နှင့်အမျှအပင်မျိုးစိတ်များ၊မျိုးတုန်းလာနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။ လူတို့သည် စားဝတ်နေရေးအတွက်ထင်းခုတ်၊ မီးသွေးဖုတ်ခြင်းကြောင့်အပင်မျိုးစိတ်များမျိုးတုန်းလာနိုင်ပါသဖြင့်သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာနပတ်ဝန် းကျင်ထိန်သိမ်းရေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏ %
စာမတတ်သူဦးရေ	၇	၂၃	၃၀	၈.၄%
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၄၉	-	၄၉	၁၃.၈%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၅၈	၆၄	၁၂၂	၃၄.၃%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၆၁	၇၅	၁၃၆	၃၈.၂%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၈	၇	၁၅	၄.၂%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂	၁	၃	၀.၈%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁	-	၁	၀.၃%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၁၈၆**	**၁၇၀**	**၃၅၆**	၁၀၀%

ရင်းမြစ် …အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်ပညာရေးအဆင်အတန်းသည် အားနည်းချက်များစွာရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ရွာသားအများစုသည် အဖတ်၊အရွတ်များစွာရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ရွာသားအများစုသည် အဖတ်၊အရွတ်၊အတွက်၊အခြေခံအရေအတွက်တက်မြောက်ကြသော်လည် စာမတတ်သူဦးရေမှာ ကျား(၇)ဦး၊မ(၂၃၀ပေါင်း(၁၀)ဦးခန့်ရှိကြောင်တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင်ထဲ ဘွဲ့ရ အရေအတွက်မရှိသေးဘဲ ဆယ်တန်းအောင် ပြီးသူ ကျား/မလေးဦးသာရှိပြီး အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းပညာရေးကိုအခြားကျောင်းများသို့သွားရောက်သင်ကြားကြရသည်။ထို့ကြောင်အသ

က်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရေးမှာ လည်းနိမ့်ကျဆဲဖြစ်ပြီး လူငယ်လူရွယ်များအတွက်အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးဆဲဖြစ်ပါသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၄၁	၂၈	၆၉	
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၁၈	၂၅	၄၃	
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၄	၃		
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၁	၂	၃	

ရင်းမြစ် … (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းသားဦးရေကျား(၄)ဦး မ(၂၈)ပေါင်း (၆၉)ဦးတက်ရောက်နေပြီကျောင်းနေအရွယ်၏ အလယ်တန်းသို့တက်ရောက်နေသော ကျောင်းသား/သူဦးရေအလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်၏ စုစုပေါင်းရာခိုင်နှုန်းမှာ(၃၇%)ရှိသည်။ အထက်တန်းကို တက်ရောက်နေသော အသက်(၁၅-၁၆)နှစ်အရွယ်မှား ကျား(၄) ၊မ(၂)ဦးသာရှိပြီး ရာခိုင်နှုန်းမှာ(၅%) သာရှိသည်။ တက္ကသိုလ်တက်ရောက်သူမှာ (၃)ဦးသာဖြစ်ပြီး ပညာရေးအာနည်းပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း					
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	၃ဖာလုံ					
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	လမ်းလျှောက်					
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	၉၀ ၊၆၀ (အမြင့်၁၃ပေ)					
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်၊အုတ်၊သဲ၊ကျောက်					
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာ အခြေအနေ	စာသင်ခုံများလုံလောက်မှုမရှိပါ။					
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရအမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	နွားနို့၊သာကူ					
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	၁	၄	၅			
ကျေးရွာခန့်	-	-	-			

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာရှိ စာသင်ကျောင်းသည် ရွာမှ အကွာအဝေးမိုင်(၃)ဖာလုံခန့်ရှိပြီး လမ်းလျှောက်၍ သွားခ ာခြင်းဖြစ်သည်။ စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစားမှာအလျား၉၀ပေ၊ အမြင့် ၁၃ပေရှိသည်။

စာသင်ကျောင်း၏ အမိုးမှာ သွပ်ဖြစ်ပြီး အကာမှာအုတ်၊အခင်းမှာအင်္ဂတေဖြစ်၍ ကောင်းမွန်သည်။ စာသင်ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလူဦးရေများသဖြင့်ကလေးများကြပ်တည်းစွာနေထိုင်နေရသည်။ ကျောင်းရှိ အိမ်သားများ◌ှာ ကလေးများကြပ်တည်းဇွား နေထိုင်နေရသည်။ ကျောင်းရှိ အိမ်သားများမှာ(၄)ဖာလုံခန့်သာရှိသဖြင့် လုံးလောက်မှုမရှိပါ။ ကျေးရွာရှိ စာသင်ကျောင်းတွင်ဆရာ/မ ဦးရေ(၅)ဦးရှိပြီး အစိုးရခန့်များဖြစ်ကြသည်။

(၂.၇.၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု	၅ဦး
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၁:၂၄
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	၁%
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိ
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	မပြည့်စုံ
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	ရှိ
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	အနည်းအကျဉ်း
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	ရှိ

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်ကျောင်းဆရာ/မ(၅)ဦးရှိပြီး တပည့်ဆရာအချိုးမှာ၁:၂၄ဖြစ်သည်။ မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်များဆောင်ရွက်ပေးထားခြင်းမရှိပါ။ မူလတန်းအရွယ်ကျောင်းထွက်သွားရသော ကလေးအများစုသည် ဆင်းရဲသော မိသားစုများမှ ကလေးငယ်များဖြစ်ပြီးထိုဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက်ထောက်ပံ့ကြေးများပံ့ပိုးမှုမရှိသောကြောင့် သာကျောင်းထွက်ခဲ့ရသည်။ ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာပစ္စည်းများမှာသာမာန်အားဖြင့် ယောကျ်ားလေးများသာကစားနိုင်သောပစ္စည်းများသာရှိပြီး မိန်းကလေးများလည်းကစားနိုင်ရန်ကြက်တောင်၊ သရေကွင်းစသည်တို့ကိုလည်းလိုအပ်ချက်ရှိသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော	√			
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး	√			

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၃	ငှက်ဖျား		√		
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ		√		
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ		√		
၆	တီဘီ	√			
၇	ဆီးချို	√			
၈	သွေးတိုး				
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)		√		
၁၀	အာဟာရချို့တဲ့မှု	√			
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ		√		

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ။ ကျေးရွာတွင် အများအားဖြင့်အဖြစ်များသောရောဂါများမှာ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊သွေးလွန်တုပ်ကွေး၊သွေးတိုးစသည် ရောဂါများအဖြစ်များပြီး ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောနှင့် သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါကို မူလတန်းအရွယ်ကလေးများတွင်ပိုမိုအဖြစ်များကြောင်းတွေ့ရသည်။ သွေးတိုးရောဂါကို အသက်(၄၀)နှင့်အထက်တွင်ပိုမိုအဖြစ်များကြောင်း တွေ့ရသည်။ အခြားသူကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများမှာ အဖြစ်များလေ့မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျန်းမာရေးဌာနဆေးပေးခန်းနှင့်အလှမ်းဝေးသဖြင့် ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်သော အသိပညာဗဟုသုတဟောပြောပွဲများလာရောက်ပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ		√	
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	√		
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	√		
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	√		
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	√		
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု	√		
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု(အရ	√		

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
	ပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)			
၈	အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်		√	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်တစ်လလျှင်တစ်ကြိမ်ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံသည် ရွာတွင်ဆေးပေးခန်းမရှိသဖြင့် ပြင်ပရွာမှကျန်းမာရေးဆရာမက လာရောက်ထိုးနှံပေးပါသည်။ ၁နှစ်အောက်ကလေးငယ်နှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များကိုမေးခိုင်ရောဂါကာကွယ်ဆေးနှင့် ဝက်သက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးများကို ပုံမှန် တစ်လလျှင်တစ်ကြိမ်ထိုးပေးပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းရှိ ကလေးများအား အာဟာရချို့တဲ့မှုမှတ်တမ်းကောက်ယူခြင်းများဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီးကျန်လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

(၂.၈.၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	မရှိ	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) – တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-		
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	၆မိုင်	မရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-	လုံလောက်	

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
မြို့နယ် ဆေးရုံ	၁၆မိုင်	မရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-	လုံလောက်	
ဆေးဆိုင်	၆မိုင်	မရှိ	ဆေးဝါးကျွမ်းကျင် သူ	လက်လှမ်းမှီမှု-- ဆေးဝါး-- သိုလှောင်ပုံစနစ်-- အအေးခန်းစနစ်--	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဆေးပေးခန်းမရှိ၍ ဖျားနာပါက ဆေးပြီးတိုဖြင်ကုသရခြင်းကိုယ်ဝန်ဆောင်မှု
အရပ်လက်သည်ဖြင့်မွေးဖွားရခြင်း၊ကာကွယ်ဆေးအချိန်မှီမ
ရနိုင်ခြင်း၊ထိခိုက်ရှနာအတွက်အလှမ်းဝေးသော
ဆေးရုံအထိသွားရောက်ကုသရာတွင်အခက်အခဲရှိခြင်းတို့ကြုံတွေ့နေရခြင်းကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေ အတွက်	အကောင်း/ အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း						
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)						
အဝီစိတွင်း/တုံကင်						
ကန်						
မြစ်/ချောင်း	၂	ကောင်း		√	√	
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	၂	ဆိုး		√	√	

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေ အတွက်	အကောင်း/ အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း	၁	ကောင်း		√	√	
အခြား	-					

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဝီစီတွင်းများကို အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စုမရှိသေးချေ။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး မိုးရေလှောင်ကန်ချောင်းရေနှင့်စိမ့်စမ်းရေးကိုသာ အဓိကအသုံးပြုကြရသည်။ ချောင်းရေနှင့်ရေလှောင်ကန်ကိုမိုးတွင်ကာလအတွင်းသာ အသုံးပြုရန်အဆင်ပြေပြီး ကျန်ကာလတွင် အသုံးမပြုနိုင်ပါသည်။ ဆောင်ရာသီနှင့်နွေရာသီတွင်ရွာမှ (၃) ကွာသော စိမ့်စမ်းရေးကိုသာပိုက်နှင့်သွယ်တန်းလျက်အသုံးပြုကြရသည်။

ကျေးရွာတွင်သောက်သုံးရေးကိုမိုးတွင်းနှင့်ဆောင်ရာသီကာလအထိသာလုံလောက်စွာအသုံးပြုနိုင်ပြီး နွေရာသီတွင်ခက်ခဲမှုရှိပါသည်။

(၂.၉.၂)သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၂၆	
ကျင်းအိမ်သာ	၁၂	
မြေပေါ် အိမ်သာ	-	
တောထိုင်	၄၆	
စုစုပေါင်း	၈၄	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးများသာမက ရွာတွင်းမှလူကြီးများစုသည်ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောရောဂါနှစ်စဉ်ကြုံတွေ့နေရသည်မှာ အိမ်သာအဆင်မပြေသောကြောင်ဟုယူဆရသည်။ ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စုမှာ(၆၀)ဦးသာရှိပြီး ကျင်းအိမ်သာ(၁၅)ဦးနှင့်အခြားတောထိုင်(၉)ဦးရှိသည်။ ထို့ကြောင် ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော ဟောပြောပွဲများနှင့်တစ်အိမ်ထောင်လျှင် အိမ်သာ(၁)လုံးရှိသင်ကြောင်း အသိပညာပေးများဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်

#	ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု	√		
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်း များတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု	√	-	
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ	-	√	
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု		√	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)	√		

ရင်းမြစ်… (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်ကျား-မရေးရာဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များမှာ လွတ်လပ်မှုရှိသည်။ ကျား-မရေးရာဆိုင်ရာ တာဝန်ယူမှုအပိုင်းတွင်လည်း ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းမှကောင်းစွာသတ်မှတ်ထားသည်။ ကျေးရွာတွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်လည်း အမျိုးသမီးများမှာယောကျ်ားလေးများနှင့် တန်းတူပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ပညာနှင့်ဆိုင်သောကိန်းကဏန်းများတွင်မူလတန်းအဆင်၌ မိန်းကလေးအရေအတွက်သည်ကျားအရေအတွက်ထက်နည်းသော်လည်း အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းများတွင်မ အရေအတွက်မှာကျား အရေအတွက်ထက်ပိုများနေ၍ အမျိုးသမီးများ အတွက်ပညာသင်ယူရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးမှာ အမျိုးသားများနှင့်အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း /ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ဆိုး	-	√		၅မိုင်
ချဉ်းကပ်လမ်း	၃	ကောင်း	၂၀၁၃-၁၄		√	၅မိုင်
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၃	ကောင်း	၂၀၁၃-၁၄		√	၇မိုင်

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
အခြား						

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတစ်ရွာတွင်လမ်းသည် မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး မိုးရာသီတွင် အခက်အခဲရှိသည်။ ပွင့်လင်းရာသီရောက်မှသာ အသုံးပြုရန်အဆင်ပြေပါသည်။ ချဉ်းကပ်လမ်းမှာကတ္တရာလမ်းဖြစ်ပြီး (၁၂)ရာသီလုံအသုံးမပြုနိုင်ပြီး ပေ(၁၀၀)ကျော်လမ်းခင်းထားပါသည်။ ရွာတွင်းလမ်းသည်ရွာလယ်လမ်းဖြစ်သည်နှင့်အညီမိုးတွင်းကလတွင် ကျွဲ၊နွားများကြောင်းပျက်စီးပြီးသွားလာရေးအတွက်အဆင်မပြေမှုများရှိသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား	-				
ကွန်ကရစ်တံတား					
ကြိုးတံတား					
ရေပြွန်	၄	ဆိုး	၂၀၁၃-၂၀၁၆		√
အခြား	-				

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရေပြွန်တံတား(၄)ခုတည်ရှိပြီး (၁၂)ရာသီလုံအသုံးပြုနိုင်သည်။ ရွာတောင်ဘက်တွင် ရေချောင်း(၂)ချောင်းရှိပြီး ချောင်းကူးတံတားကို ၂၀၁၃-၂၀၁၄တွင်တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ တံတားမှာကွန်ကရစ်တံတားမဟုတ်ဘဲ ပျဉ်တာဖြစ်သောကြောင့် ယခုအခါ ကုန်တင်ယာဉ်များဝန်ပိုမှုနှင့် တံတားခံနိုင်ဝန်မကိုက်ညီသောကြောင့်ပျက်စီးနေပြီဖြစ်သည်။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း	-			
ပင်လယ်ရေကြောင်း	-			
အခြား	-			

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊သမ္ဗာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။
ကျေးရွာသည်တောင်ပေါ်ဒေသဖြစ်ပြီးမြစ်ကြောင်းပင်ယ်ရေကြောင်းများမရှိသောကြောင့် ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမရှိပါ။ ကုန်းလမ်းကိုသာ အဓိက သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဖြစ်သည်။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဗာန်	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်	-	-	၉	၄၄	၁	၁	-	-

ရင်းမြစ်…အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက်မော်တော်ဆိုင်ကယ်(၆၃)စီး၊ထော်လာဂျီ(၁)စီး၊ ရှိပြီးသီနှံများနှင့်ကုန်ပစ္စည်းများသယ်ယူပိုဆောင်ရာတွင်လည်းကောင်းလူမှုရေးနှင့် ဆိုင်သောလုပ်နင်းများဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်းကောင်း အသုံးပြုကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင်နွားလည်းပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စု (၅၄)စုများတွင်အသုံးပြုကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင်လူမှုရေးနှင့်ပတ်သက်လာပါက မြို့သို့ အချိန်မီပို့ဆောင်ရန် ယာဉ်များလုံလောက်မှုမရှိပါ။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း			
ဆိုလာစနစ်	၇၇	သင့်	မရှိ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်			
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား			

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မဟာဓာတ်အားလိုင်းကို ၂၀၁၃-၁၄ခုနှစ်ကပင် ဓာတ်အတိုင်များစိုက်၍ လိုင်းများဆွဲထားသော်လည်းကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးပါ။
ဆိုလာစနစ်ကိုတစ်ရွာလုံးလိုလိုအသုံးပြုနိုင်သော်လည်း နေပူမှသာ မီးပိုလင်းနိုင်သဖြင့် အဆင်မပြေပါ။ ထို့ကြောင့် တစ်ရွာလုံးလိုလို ဖယောင်းတိုင်များဖြင့်အသုံးပြုကြရသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၄၇	၂၃	၁၅	၂	-

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

ကျေးရွာတွင်မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကိုဈေးကွက်နှင့်အခြားဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင်လက်လှမ်းမီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်မျှသာကောင်းမွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက်အလက်များကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနေကြသည်။ ကမ္ဘာကြီးဟာရွာကြီးတစ်ရွာဖြစ်နေပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင် အင်တာနက်သုံးဖို့နေသာ ဖုန်းလိုင်းပင်ကောင်းကောင်းမကြည်သဖြင့်ဆက်သွယ်ရေးအဆင်မပြေသည်အခါရှိပါသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	အနည်းအကျဉ်း
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	ရှိ
စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်စသည်များ အား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူငယ်များအတွက်အနားယူအပန်းဖြေနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ သူတို့သည် ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်သော ဆောင်ရွက်ကြပြီး ဘာသာရေးပွဲများတွင်လည်းရိုးရာဝတ်စားဆင်ယင်မှု၊ရိုးရာအကများဖြင့်တင်ဆက်ကြပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက်ဆောင်ရွက်သည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းသီးသန့်မရှိသေးပါ။ လူငယ်များမူးယစ်ဆေးဝါးကို အလွယ်တကူရနိုင်သဖြင့် အန္တရာယ်အသိပညာပေးဟောပြောပွဲများဆောင်ရွက်ရန်လိုကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦ များအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	မရှိ
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	ရှိ
အခြား	-

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ ရွာလယ်စည်းကြမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး၊ ကျေးရွာ၏ မြောက်ဘက်ခြမ်းမှာ ကတ္တရာလမ်းဖြစ်သည်။ ကတ္တရာလမ်းကိုအရှေ့အနောက်ရွာချင်းယှက်ဖြစ်ပြီး အများဆုံးသွားသော လမ်းမကြီးဖြစ်သည်။ ထိုလမ်းမကြီးပေါ်တွင် ကား၊ ထော်လာဂျီ၊ဆိုင်ကယ်၊စက်ဘီးများအသုံးပြုမောင်းနှင်ကြသည်။ ထိုလမ်းမှာကျေးရွာမှ (၁၆)မိုင်ဝေးသော မြို့အထိကတ္တရာလမ်းဖြစ်၍ ဆက်သွယ်ရေးအဆင်ပြေပါသည်။

(၂.၁၅.၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /သာမန်	မရှိ	မရှိ	မရှိ	မရှိ

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုမရှိပါ။ မတော်တဆယာဉ်ထိခိုက်မှုများသာဖြစ်သည်။ ယင်းမှာလည်း ယာဉ်စည်းကမ်းနားမလည်မလိုက်နာသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အဖြူရောင်နယ်မြေဖြစ်ပြီး ရွာတွင် လူကုန်ကူးမှု၊အကြမ်းဖက်မှုမရှိပါ။ ခိုးမှုတွင်လည်းရွာမှရပ်မိရပ်ဖများ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှု၊စည်းကမ်းတင်းကြပ်မှုကြောင့်ခိုးမှုဖြစ်ပွားမှုမရှိပါ။

နောက်ဆက်တွဲ ၂

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်သည့်ဦးရေနည်းပါးပြီး တောင်ကုန်းတောင်တန်းများရှိကာ မြေဆီသြဇာ အသင့်အတင်းကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်ဓာတ်သတ္တုနှင့်သဘာဝသယံဇာတများမထွက်ရှိပါ။ တောင်သူအများစုသည်ကိုယ်ထူကိုယ်ထဆည်မှရေတင်ကာ

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	လယ်ဧက၁၂၈.၉ဧကစိုက်ပျိုးကြရသည်။မြေအောက်ရေအသုံးပြုမှုနည်းပါးသည်။ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိက လုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း လက်လုပ်လက်စား၊ကျပန်းသမားများသောကြောင့် တစ်ရွာလုံး၏ဝင်ငွေမှာသာမာန်အောက်လျော့နည်းပါသည်။ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် ဧက၂၀၀ကျော်ရှိပြီး စပါး၊ပြောင်း၊ပဲ၊နှမ်း၊ပဲစင်းငုံစသည့်သီးနှံများစိုက်ပျိုးကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း လက်လုပ်လက်စား၊ကျပန်း၊ သမားများ သောကြောင့် တစ်ရွာလုံး၏ဝင်ငွေမှာသာမာန်အောက်လျော့နည်းပါသည်။
• နေရာတည်ရှိမှုနှင့် ပထဝီဆိုင်ရာ အားသာချက်	ကျေးရွာသည် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း၊ ပင်းတယမြို့နယ်တွင်တည်ရှိပြီး မြို့နှင့်၁၆မိုင်ကွာဝေးကာ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမှာ ကတ္တရာလမ်းဖြစ်သည့် အတွက်ကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျေးရွာသည် တောင်ခြေနှင့်နီးသော်လည်း ဓာတ်သတ္တုနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များမထွက်ရှိပါ။ သစ်တောများရှိသော်လည်း ဆေးဘက်ဝင်အပင်များနည်းပါးပြီး တိရစ္ဆာန်များအတွက် စားကျက်မြေသတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိပါ ။ လူဦးရေတိုပွားကာသည်နှင့်အမျှစိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့တွင်းမှုကြောင့် သစ်တောများရှိသော်လည်း ဆေးဘက်ဝင်အပင်များနည်းပါးပြီး တိရစ္ဆာန်များအတွက်စားကျက်မြေသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ လူဦးရေတိုးပွားလာသည်နှင့်အမျှစိုက်ပျိုးမြေချဲ့ထွင်မှုကြောင့်သစ်ေ ောများပြုန်းတီးလာခဲ့ရသည်။
• ရပ်ရွာတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု	ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။သို့သော် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်း မရှိပါ။ ရွာသားများသည် ပင်းတယရှိရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်ပြီးကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွါးခြင်းနည်းပါးသည်။
• ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	ကျေးရွာအတွင်းတွင်ပြင်ပနှင့်ကျေးရွာအတွင်းမှဖွဲ့စည်းထားသောလူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ အတော်အသင့်ရှိပြီး၊အဖွဲ့များ၏၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုမှာ ကောင်းမွန်ကြပေသည်။ ပြင်ပ ပုဂ္ဂလိ က ငွေချေးအဖွဲ့များ၊ အစိုးရဌာနများနှင့် အချိတ်အဆက်အားကောင်းမှုရှိပြီး၊ထို အထောက်အပံ့များသည် ကျေးရွာအတွက် လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဆိုင်ရွက်မှုနှင့် အခြားသေးစားလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက် ရန် လွန်စွာအထောက်အပံ့ကောင်း များဖြစ် စေပါသည်။စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ လည်း စိုက်ပျိုးရေး နှင့်ပတ်သက်သောနည်းပညာပေးစံပြစိုက်ကွက်များလည်းကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးထ ားခြင်းသည်လည်း တောင်သူများအတွက် ခေတ်မီစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ အား အချိန်နှင့် တစ်ပြေး ညီရရှိစေသည်။
• ဆက်သွယ်ရေး	ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမှီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်မျှသာ ကောင်းမွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက်အလက်များအတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။
• ကျန်းမာရေးအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ	ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စိုးရိမ် ရသောဆေးဝါးကုသလိုမှုအတွက်လည်း ပင်းတယဆေးရုံသို့ သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင်ကြသည်။
• ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီး	ကျေးရွာတွင်မဟာဓာတ်အားလိုင်းကို၂၀၁၃-၂၀၁၄ခုနှစ်ကပင် ဓာတ်တိုင်များစိုက်၍ ရှေ့ပြေးလိုင်းများဆွဲထားခဲ့သော်လည်း ကျေးရွာတွင်မီးမလင်းသေးပါ။ ဆိုလာစနစ်ကို တစ်ရွာလုံးလိုလိုအသုံးပြုနိုင်သော်လည်း အပြည့်အဝမလုံလောက်ပဲ အခက်အခဲများစွာရှိပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှု များ

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	ကျေးရွာအနေအထားအရ ၊ ယေဘုယျအားဖြင့်အဟန့် အတား စိန်ခေါ်မှု အများအပြား မတွေ့ရှိ ရပေ။ သို့သော်ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများရှိပြီး၊ အဖွဲ့များကြားတွင်အား ပြိုင်မှုအချို့ ရှိနေ ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင် ရွက်မှုရှိသော်လည်း ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင် ရွက်မှုအပိုင်းတွင် စနစ်ကျမှုအနည်းငယ်အားနည်း ကြောင်း တွေ့ ရှိရသည်။
• သဘာဝအရင်းအမြစ်ထုတ်ယူသုံး စွဲမှု ကန့်သတ်ချက်များ	စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး မြေလွတ် မြေရိုင်း များ ထပ်မံ မတိုးချဲ့ နိုင်တော့ ပဲ လက်ရှိမြေပေါ်တွင် ထုတ်လုပ် မှု တိုးမြှင့်ရန်ဆောင်ရွက်ကြသည်။
• ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာ နနှင့် ဆေးပေးခန်းမရှိသောကြောင့် အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များတွင် အခြားဒေသသို့ (ပင်းတယဆေးရုံသို့) သွားရောက်ကုသရသဖြင့် အချိန်ကြာမြင့်မှု ရှိပေသည်။

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေ ကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်း လမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ)**					
	• မျိုးကောင်း မျိုးသန့်(စပါး၊ပြောင်း) • တောင်သူများသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးတို့တွင် စျေးကွက်ရောင်းချနိုင်မှုမရှိ။ (ဥပမာ- ဝက်အကောင်သေး အထွက်နှုန်းမကောင်း)	• မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမမှီးလို • ဗဟုသုတအားနည်းခြင်း	•	•	• နီးစပ်ရာစိုက်၊ မွေးရုံးများသို့သွားရောက်၍ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ကိုဘယ်လိုဆက်သွယ်မယ်၊ နည်းဟုအဘယ်လိုရှာဖွေရမယ်ဆိုတာကိုဆက်သွယ်မေးမြန်းရမည်။	○ စိုက်မွေးရုံးများထံမှ လိုအပ်သော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ရရှိအောင်တင်ပြ။ ○ မွေးမြူရေးမျိုးကောင်းမျိုးသန့် ○ စိုက်ပျိုးရေး၊မျိုးကောင်းသန့်(စပါး၊ပြောင်း)
၂	**ကျန်းမာရေး**					

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
၅	ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ နာချေ၊ချောင်းဆိုတို့နှင့် ပင်ကုသနေသည်။ ထိခိုက်ရှ၊ နာအတွက်ရွာနှင့် အလှမ်းဝေးသော ဆေးရုံအထိပင်ကုသနေရသည်။ ကာကွယ်ဆေးအချိန်မှီမထိုးနိုင်ခြင်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်များရွာလက်သည၊နှင့် မွေးဖွာရခြင်း	• ဆေးပေးခန်းမရှိ	•	•	• ရွာမှရပ်မိရပ်ဖများနှင့်ဆွေးနွေးပြီးလိုအပ်သောအကူအညီပေး၍ ဆေးပေးခန့်များဆောက်လုပ်ပေးခြင်း	ဆေးပေးခန်းအတွက်လိုအပ်သော ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း ဆေးဝါးအထောက်အကူများ ကိုတင်ပြမည်။
၃	**လမ်း၊ တံတား၊ လျှပ်စစ်**					
	• ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး၊စီးပွားရေးတွင်နှောင့်နှေး • မီးဖိုချောင်တွင်လျှပ်စစ်မီးမရှိသည့်အတွက်လောင်စာထ	• လျှပ်စစ်မီးမရှိ	•	• • တောင်သူများသည် အရင်းအနှီးငွေအားမတက်နိုင်သဖြင့်	• ကျေးရွာရှိရပ်မိရပ်ဖများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ ရွာရန်ပုံငွေများရှာဖွေခြင်း၊ မြို့နယ်လျှပ်စစ်ဌာန	• လျှပ်စစ်မီးသွယ်တန်းခြင်းနှင့်(၃၀၀)ထရန်းစဖော်မာအိုး • ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ရွာလမ်းလမ်း(၁မိုင်ခွဲ)

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	င်းများကိုသာသုံးစွဲသောကြောင့်သစ်တောပြုန်းတီးလာ			ဆည်ကိုကောင်းမွန်စွာမတည်ဆောက်နိုင်သဖြင့် အဓိကစိန်ခေါ်မှုဖြစ်နေပါသည်။	သို့မီးရရှိရေးအတွက်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးတင်ပြခြင်း • ကျေးရွာရှိရပ်မိရပ်ဖများနှင့်ဆွေးနွေး၍ ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ရွာမှလုပ်အားပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊လုပ်အပ်ချက်များကိုလူကြီးများနှင့်ဆွေးနွေး၍ ဌာနဆိုင်ရာသို့တင်ပြမည်။ • ရပ်မိရပ်ဖများနှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ နွံနစ်တင်ရေဝပ်နေ ောက်နေရာများကို ောက်တွင်ကျောက်ခံ၍ သဲများခင်းခြင်း ဆယ်မြောင်းဖော်ခြင်း • ရွာရှိရပ်မိရပ်ဖတောင်သူလယ်သမားများဆွေးနွေးတိုင်ပင်၍	• ရေကျော်တံတား-၅စင်း • ဆည်ပြုပြင်တည်ဆောက် ခြင်း
	• ရွာလယ်လမ်းမှာမြေသားလမ်းဖြစ်သည့်အတွက်(၁၂)ရာသီလုံးအသုံးမပြုနိုင်။ • မိုးရာသီတွင်ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်လာလျှင်လည်းကောင်းပညာရေးနှင့်ပတ်သက်လာလျှင်လည်းကောင်းကျခဲ့ရသည်။ • ရွာလယ်လမ်းနှင့်လမ်းလေးဆုံများတွင်ရေကျော်မရှိသည့်အတွက် နွံနစ်တင်နေခြင်း၊ လမ်းများပျက်စီးခြင်း၊လမ်းများပျက်စီ	• မြေသားလမ်း(ရွာလယ်လမ်း) • ရေကျော်တံတားမရှိ • ဆည်ရေလုံလောက်စွာမရခြင်း				

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	းခြင်း၊မြေသားများရေတိုက်စားမှုကြောင့်လမ်းများကိုပိုမိုပျက်စီးခြင်း • ရှိနေသောဆည်များမှာလည်းမိုးရာသီမှသာရေတင်နိုင်သဖြင့်သီးနှံများနောက်ကျမှစိုက်ပျိုးကြရခြင်း၊ ရေလုံလောက်မှုမရှိခြင်း				မိန်းကလေးများနှင့်သင်လျော်သော အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းများတက်ရောက်နိုင်ရန်ကူညီပေးခြင်း	
၄	**လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး**					
	• မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက်အလုပ်လုပ်နေသော အမျိုးသမီးများဒေသတွင်မှထွက်၍ အလုပ်လုပ်နေရခြင်း လက်လုပ်လက်စား	• အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာမတတ် • အားကစားကွင်းမရှိခြင်း • မူယစ်ဆေးအလွယ်တကူရနိုင်	• • ကစားကွင်းများဖောက်လုပ်ပေး၍ အသက်အုပ်စုအလိုက်ပြိုင်ပွဲများပြုလုပ်ပေးပါက နိုင်ငံဂုဏ်သဆောင် အားကစားသမားမျ	• ကျေးရွာတွင် ဆင်းရဲသည့် မိသားစုဦးရေးများသဖြင့် အခကြေးငွေဖြင့် သင်တန်းများမတက်ရောက်နိုင်ခြင်းမရှိသည့်အတွ	• ကျေးရွာရှိ ရပ်မိရပ်ဖများတိုင်ပင်၍ မိန်းကလေးများနှင့် သင်လျော်သော အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းများတက်ရောက်နိုင်ရန် ကူညီပေးခြင်း	• ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုနှင့်ဆိုင်သော သင်တန်းများလာရောက်ဖွင့်လှစ်ရန်အကူအညီများတောင်းခံခြင်း။ • လိုအပ်သောထောက်ပံ့ကြေးများဖြင့်ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ အားကစားကွင်းတည်ဆော

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	လုပ်ကိုင်နေရခြင်း • ယခုအခါနိုင်ငံအလိုက်သာမက ကမ္ဘာချီပြီးအားကစားကိုအားပေးခဲ့ပြီးလူငယ်လူရွယ်များအားကစားပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိခြင်း ကစားကင်းမရှိခြင်းမှာပြဿနာဖြစ်လာသည်။ • လူငယ်များမူးယစ်ဆေးအန္တရာယ်မဖြစ်သင့်တာဖြစ်ခြင်း		ားပေါ်ထွက်လာနိုင်ပါသည်။	က် အခက်အခဲရှိသည်။ • အားကစားပစ္စည်းကိုဈေးနှင့်နီးစပ်ရာဆိုင်များတွင်မအလွယ်တကူဝယ်ယူနိုင်သော်လည်းကစားကွင်းမရှိခြင်းသည်အဟန့်အတားဖြစ်နေပါသည်။	• ကျေးရွာရှိရပ်လူကြီးများနှင့်ဆွေးနွေး၍ အားကစားကွင်းနှင့်ပစ္စည်းများထောက်ပံ့ရေးရန် အားကာမူးရုံသို့တင်ပြ။ • သက်ဆိုင်ရာကလိုအပ်သော အကူအညီယူ၍ မူယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်နေရးနေများကိုဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးရန်တင်ပြမည်။	က်ခြင်း • မူယစ်အန္တရာယ်အသိပညာပေးဟောပြောပွဲ

ကိုးကားစာရင်း

၁။စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလမ်းညွှန်စာအုပ်၊၂၀၁၅၊မေ။

၂။ ၂၀၁၈ ခု ဩဂုတ်လက နောင်ရဲကျေးရွာတွင် ကျင်းပခဲ့သောကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှမှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊